

**Konec listopadu
patří financování**

**Konference energetiky
a odpadového hospodářství**

Společenství obcí

- Co přináší novela zákona o obcích
- Zkušenosti ze zahraničí

**Titul Městská knihovna roku 2024
zamířil do Šumperku**

Konec listopadu patří financování

Na konci listopadu se budeme věnovat financování obcí a měst, a to hned na dvou akcích. Avizovali jsme je již v minulém čísle našeho Informačního servisu, tedy v INS č. 10/2024. Pojďme si je ještě krátce připomenout.

I. ročník konference Obec řádným hospodářem

EFEKTIVNÍ NAKLÁDÁNÍ S FINANČNÍMI PROSTŘEDKY

KDY: 27. listopadu 2024; 9:00

KDE: Kongresové centrum Praha, Komorní sál, 3. patro

Umět efektivně nakládat s finančními prostředky si přeje asi každý. Na této konferenci chceme zástupcům samospráv poradit, jak o spravovaných financích uvažovat, jak připravovat kvalitní a bezpečné investiční strategie, definovat cíle a nástroje k jejich dosažení, na co si dávat pozor a čeho se vyvarovat. Hovořit tedy budeme i o rizikovosti a návratnosti, dáme doporučení k výběru správce portfolia.

III. ročník Setkání starostek

INSPIRACE, MÓDA, MOTIVACE

KDY: 27. listopadu 2024; 13:00

KDE: Kongresové centrum Praha, Terasa 2B, 2. patro

Leitmotivem letošního ročníku bude motivace k překonávání překážek. Tedy něco, co jistě zná nejen každá starostka, ale i každá žena. Budeme mít možnost setkat se s výjimečnými ženami, které se podělí o své zkušenosti s překonáváním obtíží. Navštíví nás např. bývalá velvyslankyně v Sýrii Eva Filipi, bývalá primabalerína Národního divadla Renata Sabongui nebo majitelka české firmy vyrábějící kožené rukavice Petra Kesnerová. Chybět nebude ani módní přehlídka. „Dámské“ odpoledne bude příležitostí k uvolnění i k načerpání nové energie.

III. ročníku Setkání starostek poskytla záštitu první dáma Eva Pavlová.

XXVII. ročník Celostátní finanční konference

SPOLUPRÁCE VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU NA ROZVOJI STÁTU

KDY: 28. a 29. listopadu 2024

KDE: Kongresové centrum Praha, sál Panorama, 1. patro

Tato akce s dlouholetou tradicí bude tentokrát zaměřena na spolupráci měst a obcí se státem, ale i se soukromým sektorem. Tyto tři veličiny totiž vytvářejí zdravou a pevnou základnu každé společnosti. Jedna bez druhé nemůže existovat, musí se vzájemně respektovat.

Budeme diskutovat o vývoji rozpočtového určení daní, jeden panel zaměříme na data, která jsou velmi důležitá pro utváření zodpovědných a kvalitních rozhodnutí. Kde a jaká data hledat, která poskytuje stát a která naopak soukromý sektor. Pozornost zaměříme také na plánování rozvoje území a seznámíme se s metodou Design&Build, která značně usnadňuje proces stavby a jednoznačně v něm definuje zodpovědnosti. Palčivou otázkou je také rozvoj municipalit v období ekonomické transformace. Právě zde je spolupráce municipalit, státu a soukromého sektoru nejdůležitější.

Těšit se pochopitelně můžete opět na oblíbený společenský večer.

XXVII. ročníku CFK udělil záštitu ministr financí Zbyněk Stanjura.

SKUPINA ČEZ
GENERÁLNÍ PARTNER

ČESKÁ
spořitelna

HLAVNÍ PARTNER

Vážení čtenáři,

rok 2024 se stal pro Svaz odrazovým můstkem do budoucnosti. Právě proto, že jsme organizace s dlouhou tradicí, chceme našim členům poskytovat servis na nejvyšší úrovni a reflektovat dynamické potřeby moderní správy. To znamená nejen zefektivnit tradiční postupy, ale i aktivně využívat nové technologie – včetně umělé inteligence, bez které se v nadcházejících letech již neobejdeme. Tato technologická vylepšení pomáhají našim členům šetřit čas a energii a posouvají možnosti, jak obce a města mohou poskytovat občanům kvalitní služby.

Za významný krok vpřed považujeme spuštění pilotního provozu inovativní platformy **PASMO**, která přinese komplexní řešení a novinky, například právní pomoc pro samosprávy. Ráda bych také zmínila platformu **Obce sobě**, jež se osvědčila letos v září při povodních na Moravě a stala se efektivním nástrojem pro vzájemnou pomoc a sdílení zdrojů v krizových situacích.

Z pohledu Svazu lze tedy rok 2024 vnímat jako období přerodu díky rozšířenému využití technologií, které mají přispět ke zvýšení efektivity místní správy. SMO ČR se snaží jít s dobou a nabízet řešení, která umožní našim členům lépe plnit jejich každodenní úkoly.

A ještě krátce k **digitalizaci**. Již dlouhou dobu před samotným spuštěním digitalizace stavebního řízení jsme upozorňovali na řadu rizik spojených s nevyzkoušeným systémem. Tato upozornění se ukázala jako velmi opodstatněná a celý proces digitalizace stavebního řízení po třech měsících vykazoval takové nedostatky, že vedly nejen k odvolání kompetentního ministra, ale i k zastavení celého projektu. Teď stojíme před zásadním rozhodnutím a čekáme na výsledky analýz, zda začít znovu od začátku, nebo zda tento

systém má šanci na opravu a druhý pokus. Kdo však ponese náklady na tuto opravu? Zvlášť v regionech zasažených povodněmi je situace ve stavebním řízení velmi naléhavá a vyžaduje okamžitá řešení.

Dalším tématem, které letos rezonovalo, je **dostupné bydlení**. Růst cen nemovitostí a stavebních nákladů vytváří tlak na zajištění dostupného bydlení pro různé skupiny obyvatel

– od mladých rodin po seniory. Uvědomujeme si, že jde o téma zasahující do životní úrovně našich občanů, a proto jsme otevřeni další spolupráci s ministerstvy i odbornou veřejností.

Tento rok opět zvedl otázku **rozpočtového určení daní (RUD)**. Stále více se totiž ukazuje, že města střední velikosti, která slouží jako regionální centra, jsou v současném systému RUD znevýhodněna. Přestože se od nich očekávají klíčové služby a projekty v oblasti dopravy, školství, sociálních služeb a dalších oblastí, a to nejen pro jejich vlastní obyvatele, ale také pro obyvatele všech obcí a městeček v jejich širším okolí, výše finančních prostředků z RUD je stále stejná.

Vrcholnou událostí Svazu tohoto roku bude **XXVII. celostátní finanční konference**, na kterou bych Vás ráda osobně pozvala. Věřím, že právě tato akce nám umožní nejen vyhodnotit rok 2024, ale i vytvořit prostor pro diskusi nad plány na rok nadcházející. A ten je pro Svaz zvlášť významný, budeme totiž slavit 35 let jeho novodobé existence.

Těším se na osobní setkání s Vámi všemi 28.–29. listopadu v Praze, kde na CFK společně otevřeme důležitá témata, která utvářejí budoucnost českých měst a obcí.

*Radka Vladyková
výkonná ředitelka Svazu*

Konference energetiky a odpadového hospodářství

Nutná je prevence a dobrá komunikace
Fotogalerie

5
10–11

Společenství obcí

Co přináší novela zákona o obcích ve vztahu ke společenství obcí?	12
Posílení postavení společenství obcí podrobněji	12
Transformace DSO Broumovsko: Jak vzniká společenství obcí	15
Ve Francii je každá z více než 34 tisíc obcí součástí svazku	16
Česko-rakouská inspirace v oblasti financování obcí	18
Estonsko se vydalo cestou slučování obcí: Jaké mají doposud zkušenosti?	20

Spolupráce měst a obcí je klíčem k efektivnímu rozvoji a úsporám	23
--	----

Honzík dělá první krůčky i díky vám	24
-------------------------------------	----

Dobrá praxe:

Dům pro seniory v centru obce? Jde to	25
---------------------------------------	----

Máte zajímavé projekty z evropských peněz?	25
--	----

Sociální pohřby v Sokolově	26
----------------------------	----

Soutěže

Cena Architekt obci 2024 míří do Kolína	27
Titul Městská knihovna roku 2024 patří Městské knihovně T. G. Masaryka v Šumperku	28
Knihovnou roku 2024 je Místní knihovna v Hodicích	31
Pelhřimov opět zvítězil v soutěži Přívětivý úřad	31

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBČÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívál
Tisk: Tiskárna Grafotechna +
Uzávěrka tohoto čísla: 1. 11. 2024
MK ČR E 14584

Foto na titulní straně:
Stanislav Sojka.
Foto na zadní straně:
Josef Zoser, starosta
Jiřetina pod Jedlovou.

Členský příspěvek do SMO ČR pro rok 2025

Výši členského příspěvku měst a obcí stanovil XVI. mimořádný sněm svým usnesením Sm/IV/7/9/2018. Stanovil pevnou a variabilní část příspěvku pro členy jednotlivých komor. Zároveň určil, že variabilní část bude každým rokem, počínaje tedy rokem 2020, valorizována o 2 % se zaokrouhlením na 2 desetinná místa.

Členské příspěvky členů SMO ČR pro rok 2025

Členský příspěvek	Pevná část	Variabilní část
Komora obcí (vč. městysů)	2 200 Kč	3,37 Kč/obyvatele
Komora měst	5 000 Kč	3,37 Kč/obyvatele
Komora statutárních měst	10 000 Kč	3,37 Kč/obyvatele
Hl. m. Praha	10 000 Kč	2,70 Kč/obyvatele

Předpis k úhradě členského příspěvku obdržíte počátkem března. Předem děkujeme za včasnou platbu a především za to, že podporujete svazovou činnost, která hájí zájmy samospráv.

Informace k určování vlivu a podílu ve SMO ČR a svazcích obcí

V rámci účetní konsolidace státu mají všechny obce a svazky obcí povinnost předat do centrálního systému účetních informací státu (dále jen „CSÚIS“) seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu ve stavu k 31. prosinci 2024, ve kterém uvedou výčet (a podíl vlivu) založených, vlastněných a ovládaných společností.

Jedná se tedy o všechny organizace, v nichž má obec nějaký vliv či podíl bez ohledu na jeho výši. Vedle obchodních společností a příspěvkových organizací se ovšem také jedná o podíly v dobrovolných svazcích obcí, ale také ve Svazu měst a obcí ČR. Rovněž se

může jednat i o členství v různých asociacích, honebních společnostech či mikroregionech, kde se pak výpočet podílu počítá z počtu členů v celorepublikovém spolku (ne jenom v krajské organizaci).

Podrobný postup, jak přesně tabulku seznamu účetních jednotek vyplňovat, najdete na našich stránkách.

Podíl ve Svazu měst a obcí ČR:

Svaz sdružuje 2 836 obcí. Podíl jedné členské obce ve Svazu dle požadavků konsolidační vyhlášky činí 0,04 %.

Výpočet: $1:2836 \times 100 = 0,035$, zaokrouhleno 0,04 %.

Platforma Obce-Sobě.cz i její tým při povodních 2024 obstály

Na začátku letošního roku byla naplno spuštěna INZERTNÍ PLATFORMA OBCE-SOBE.CZ, na které mohou obce a města vzájemně prodávat či sdílet svůj majetek a služby, využívat tak synergií takové spolupráce a šetřit své peníze i čas. O úspěšném rozjezdu platformy jsme vás průběžně informovali během krajských setkání i prostřednictvím elektronického zpravodaje. Svůj potenciál však platforma naplno ukázala až při nečekané zatěžkávací zkoušce – V PRŮBĚHU ZÁŘÍJOVÝCH POVODNÍ 2024.

Už na počátku povodní jsme uvažovali, jak by mohla platforma obce-sobe.cz přispět. Vznikla tak nová sekce „**NOUZOVÉ SITUACE – POVODNĚ 2024**“, kde mohly postižené obce a instituce rychle, přehledně a především zcela **bezplatně komunikovat své potřeby a požadavky** a kde jsme zároveň začali shromažďovat maximum nabídek na techniku, služby i dobrovolnickou práci pro soubor povodní i jejími následky. Svaz pak existenci této možnosti aktivně tlumočil postiženým obcím prostřednictvím veškerých svých komunikačních kanálů.

Na platformě se nám tak střídaly nabídky vysoušečů, topidel, čerpadel, generátorů, vozidel, dobrovolníků a také třeba

bagru, lékařské pomoci postiženým nebo dodávek stavebních materiálů, nábytku pro zatopené školy a mnoho dalších.

Klíčem všeho byla **rychlost**. Rychlost zveřejňování nabídek, jejich průběžná a opakovaná aktualizace, **propojování** nabízejících obcí s obcemi podávajícími pomocnou ruku či improvizace při dolaďování textů poptávek/nabídek, aby zejména postižené obce nemusely tyto věci řešit a mohly se naplno soustředit na praktické činnosti při odstraňování následků povodní. Náš tým spravující platformu **pracoval obratem veškeré nabídky i požadavky** a odvedl výbornou práci. Věříme, že byla patrná a že alespoň maličko přispěla těm, kteří to nejvíce potřebovali.

Do budoucna bychom chtěli sekci pro **NOUZOVÉ SITUACE** na platformě obce-sobe.cz nejen **zachovat**, ale i **rozvíjet** a trvale jejím prostřednictvím **evidovat a spravovat databázi** maximálního množství **krizové techniky**, materiálu a služeb, kterými obce/firmy napříč republikou disponují, aby to všechno bylo v případě podobných krizových situací okamžitě a pohodlně k dispozici potřebným a ti tak nemuseli ztrácet drahocenný čas.

Děkujeme všem, kteří se zapojili (a ještě zapojí) prostřednictvím platformy www.obce-sobe.cz.

Petr Hruběš
Fleet Consulting Group

Nutná je prevence a dobrá komunikace

Konference energetiky, kterou Svaz pořádal poprvé v loňském roce, byla letos rozšířena o problematiku odpadového hospodářství. Konala se ve dnech 17. a 18. října 2024 v prostorách Kongresového centra v Praze a účastnila se jí řada významných hostů. Po úvodních zdravicích první část konference reagovala na dopady povodní, které v září zasáhly zejména řadu moravských obcí a měst. Poté následovaly odborné bloky k aktuálním tématům.

Konferenci zahájila výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková, která uvítala všechny přítomné a poděkovala všem partnerům. Na úvod také sdělila, že Svaz připravuje pro samosprávy **desatero komunitní energetiky**, které upozorní na zásadní problémy tohoto odvětví.

Po zahájení konference výkonnou ředitelkou Svazu Radkou Vladykovou a místopředsedou Svazu Miroslavem Žbánekem, primátorem statutárního města Olomouc, přednesl svoji zdravici náměstek ministra životního prostředí Pavel Janda. Krátce se vyjádřil i k vládou schválenému zálohování PET lahví a plechovek. Zmínil také, že ministerstvo podporuje modernizaci odpadového hospodářství a cirkulaci obalů. Navázala Markéta Zemanová z Energetického regulačního úřadu, která informovala, že Úřad již obdržel několik desítek žádostí o zřízení energetické společnosti, jejich kvalita však není příliš dobrá. Obce by rozhodně neměly podléhat nereálným informacím a doporučením. Za ČEZ ESCO přítomné pozdravil generální ředitel a předseda představenstva Kamil Čermák. Uvedl, že jejich společnost cítí zodpovědnost za tuto oblast, v dlouhodobějším horizontu podporuje dobudování jádra a optimální nastavení energetického mixu, kam patří i zemní plyn.

Když velká voda zaplaví obec...

Vzhledem k nedávným povodním se úvodní debata věnovala jejich dopadům na města a obce. Hlavní body a doporučení pa-

nelové diskuze reagující na tuto živelní pohromu shrnul primátor Miroslav Žbánek. „Hlavní důraz musíme dát na předcházení rizik a škod. Příroda nám ukazuje, co umí, a určitě k nám nebude v budoucnu milosrdnější. Je nutné, abychom na úrovni měst a obcí byli připraveni v rámci našich povodňových plánů a krizového řízení.“

Diskuse na toto téma se zúčastnili zástupci měst z povodní postižených oblastí Tomáš Hradil, starosta města Krnov, a Vladimír Schreier, náměstek primátora Opavy.

Tomáš Hradil podtrhl význam kvalitního týmu a spolupracovníků, kteří se podílejí na řízení prací při mimořádném stavu. Důležitá je podle něho vzájemná komunikace, která v Krnově byla na vysoké úrovni. Je nezbytné, aby součástí týmu byli i zástupci dodavatelů energií a apelovat je také třeba na odpovědnost a přístup spoluobčanů.

I Vladimír Schreier potvrdil důležitost týmu a jeho lídra. Osobně poděkoval zejména hasičům a policii, zklamán byl ale z přístupu vlády, která až asi pátý den po záplavách dala souhlas s pomocí armády. Upozornil na nebezpečí stromů, které je nutno respektovat v povodňových plánech. Na zřeteli je třeba mít také odpa-

dy – depozita pro jejich svoz po katastrofách. Uvedl, že v Opavě je roční průměr likvidace odpadů cca 9 tisíc tun, jen při povodni to bylo 40 tisíc tun.

Pokračovala Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs společnosti ČEZ, která rovněž podtrhla nutnost dobré a rychlé komunikace mezi centrem a územím. Při těchto povodních to ale podle jejích slov mezi státní a komunální úrovní poněkud skřípalo, což je rozhodně třeba zlepšit. Naopak jako výbornou hodnotí komunikaci ČEZ s městy a obcemi.

Za Hasičský záchranný sbor ČR se do diskuse zapojil jeho generální ředitel Vladimír Vlček. Předně poděkoval všem za veškerou práci při povodních a důrazně upozornil na nutnost preventivních opatření. Je rozhodně dobré a potřebné vědět, co konkrétně lze při povodni v tom kterém místě očekávat. Proto se připravuje dokonalá animace záplavových území, která zvýší kvalitu popovodňových plánů, jež je nutno revidovat, doplnit do nich řešení odpadů a zapracovat spoluodpovědnost občanů, zejména při prevenci.

Hlavní doporučení diskutujících při povodních lze shrnout do několika bodů:

- Základem je dobře funkční připravený tým na úrovni měst a obcí.
- Nastavení dobré a efektivní komunikace mezi členy krizového řízení a mezi občany.
- Z hlediska obnovy území a předcházení vzniku budoucích škod je nutná revize povodňových plánů.

Komunitní energetika pro obce?

Odpolední bloky konference byly věnovány již konkrétním odborným tématům spojeným například s novou legislativou nebo odpadovým hospodářstvím. První z nich se věnoval současné legislativě v oblasti energetiky a vystoupili v něm René Neděla z Ministerstva průmyslu a obchodu, Markéta Zemanová z Energetického regulačního úřadu a v neposlední řadě i Jan Maršák z Ministerstva životního prostředí. Druhý pak byl více zaměřen na start komunální energetiky pro obce.

Prezentace Ministerstva životního prostředí, kterou vedl Jan Kříž, se zaměřila na do-

- Povodňový plán má být flexibilní dokument reagující na změny v území vlivem zástavby a změn činností v území. Důležité jsou dynamické modely průtoků vodotečí a označení rizikových lokalit. V nich pak nestavět nebo z nich vymístit prvky kritické infrastruktury. Pokud je nelze rychle zcela přesunout, tak je alespoň umístit do výšky, kam nedosáhne povodňová vlna.
- V rámci odpadových plánů připravit deponie pro množství odpadů, které v rámci přírodní katastrofy vzniknou.

Nedílnou součástí prevence je také správná péče o stromy, včetně plánu výsadby tak, aby v krizových situacích co nejméně ohrožovaly životy a neztěžovaly práci záchranného systému.

„Dodržujte doporučení integrovaného záchranného systému i postupy krizového řízení dané legislativou,“ nabádal starosty generál Vlček. „Nesystémové zásahy i v dobré víře situaci komplikují.“ Další doporučení přidal Miroslav Žbánek: „Každý starosta by měl mít připraven checklist s kroky, které je nutno v krizové situaci udělat, komu zavolat, a ten si postupně odškrtnávat. Zároveň bych chtěl apelovat na představitele státu, aby jako prioritu urychleně dobudovali protipovodňová opatření. Hledat viníky, kdo tyto životně důležité stavby blokuje, je v situaci, kdy se na vás valí velká voda, zkrátka už pozdě.“

tační podporu komunitní energetiky. Představila programy jako Národní program Životní prostředí, Modernizační fond a výzvy na podporu zakládání energetických společenství (ES). Přibližovala konkrétní dotační schémata pro zakládání ES, fotovoltaické elektrárny a energetickou účinnost. Významné bylo financování ES a role samospráv a domácností v rozvoji komunitní energetiky s cílem decentralizace a zvyšování energetické soběstačnosti.

Alexandr Černý z Energetického regulačního úřadu představil nový model sdílení elektřiny, který umožňuje komunitám a aktivním zákazníkům sdílet elektřinu bez nutnosti být přímo zapojeni do trhu. Tento systém přináší obcím příležitost k větší energetické

7 | konference energetiky a odpadového hospodářství

soběstačnosti, úsporám a podpoře obnovitelných zdrojů energie. Je vhodný pro projekty komunitní energetiky, což může snížit náklady na elektřinu a posílit dekarbonizaci na lokální úrovni.

O energetické soběstačnosti z pohledu distributora mluvil David Šafář ze společnosti EG.D. Podle něj se rozvoj komunitní

energetiky a energetická soběstačnost mohou stát důležitými nástroji pro obce v České republice. Obce mohou využít sdílení elektřiny a obnovitelné zdroje k dosažení úspor a snížení zátláže na distribuční síť. Spolupráce s distributory a obchodníky může usnadnit správu energetických komunit a zavádění ekologických projektů.

Využívejme odpady energeticky

Martina Filipová a Eva Drimlová ze společnosti EKO-KOM se zaměřily na potřebu obcí optimalizovat své odpadové hospodářství s ohledem na legislativní požadavky platné od roku 2025. Klíčovým krokem je příprava optimalizační studie, která může pomoci zvýšit míru třídění a recyklace odpadu, což povede ke snížení nákladů na skládkování a plnění recyklačních cílů. Obce mohou získat finanční podporu od EKO-KOM na zpracování těchto studií.

Co je chytré odpadové hospodářství, se účastníci mohli dozvědět z úst Milana Šachy, ze společnosti Vodafone Business. Vodafone představuje řešení pro chytré řízení odpadového hospodářství, které městům a obcím nabízí úspory času i peněz. Inteligentní senzory umístěné na kontejnerech umožňují efektivní plánování svozu odpadu na základě reálného naplnění nádob. Tento přístup nejen snižuje provozní náklady, ale také zlepšuje služby pro občany.

Martin Hájek z Teplárenského sdružení ČR se zaměřil ve své prezentaci s názvem Mýty a pověry kolem energetického využití odpadů na takové energetické využití odpadu, které může být pro obce ekonomicky i ekologicky výhodné a vyvrací časté mýty. Energetické využití odpadu je nezbytné k tomu, aby ČR splnila své cíle v oblasti odpadového hospodářství do roku 2030. Města a obce by měly zohlednit tuto možnost jako součást svých plánů na snížení skládkování a emisí.

Před zahájením dalšího bloku konference zavítal mezi účastníky ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček, který mj. dlouhodobě působil jako starosta města Pacov na Vysočině a také jako předseda Regionální komise Svazu. Podle jeho slov bude debata k energetické legislativě a k energetice obecně bouřlivější, než se očekávalo. Největší diskuse se nyní vedou asi kolem uhlí. Rozvoj této oblasti ale musí být vyvážený, není vše jenom o neustále přetřásaném jádru. V této souvislosti vyzdvihl sdílené nákupy energií a celkově meziobecní spolupráci, na níž by měl být dáván větší důraz. Příznivcem slučování obcí rozhodně není.

Víte, jaký rozdíl je mezi reuse pointem a reuse centrem?

Debata se rozvířila v posledním bloku čtvrtetního dne věnovanému lesku a bídě třídění a recyklace, a to zejména ohledně sběru textilu, který bude od ledna 2025 pro obce povinný. Jiří Česal, předseda Asociace textilního – oděvního – kožedělného průmyslu, vysvětloval nutnost sběru textilu a jeho následné vykazování obcemi. Starostové argumentovali tím, že textil se na obcích již dávno sbírá, buď do charitativních kontejnerů, nebo do sběrných dvorů, tak nač je potom nutné tento systém nějakým způ-

sobem měnit. Tyto otázky odkázal Jiří Česal na zadavatele této legislativy, tedy na MŽP nebo přímo na evropskou komisi.

Jitka Hofmanová, manažerka cirkulárních projektů České federace nábytkových bank a reuse center, popsala jednotlivé druhy sběru nábytku, jako jsou reuse pointy, reuse centra či nábytkové banky. Nábytkové banky fungují jako poslední záchrany pro občany postižené nejrůznějšími katastrofami, jako např. tornádo

nebo povodně. V roce 2023 se do reuse systémů zapojilo 15 provozů a díky nim se 812 tun předmětů nestalo odpadem. I to je jeden ze způsobů prevence vzniku odpadů.

Jak předcházení odpadů řeší ve společnosti ELT Management Company, přišel vysvětlit její jednatel Radim Filák. Jeho společnost nabízí zpětný odkup pneumatik. Touto prezentací první

den konference energetiky a odpadového hospodářství skončil.

Na účastníky čekal ještě společenský večer, kde si mohli o jednotlivých prezentacích pohovořit s kolegy a sdílet svoje poznatky a zkušenosti, ale i navazovat nové kontakty či se pozdravit se starými známými tvářími z řad samospráv nebo firem, které se konference zúčastnily.

Low-hanging fruit

Druhý den konference zahájila Monika Štěpánová, ředitelka Sekce regionálního rozvoje, zahraničních vztahů a projektů, a uvedla první blok s názvem Jak na energetické úspory u obecních budov. Energetická náročnost budov je v současnosti klíčovou výzvou nejen v České republice, ale po celé Evropě. Budovy jsou zodpovědné za významnou část spotřeby energie a tvoří zhruba 42 % celkové energetické spotřeby v EU, přičemž generují více než třetinu emisí souvisejících s energií. Téměř 85 % existujících budov v Evropské unii bylo postaveno před rokem 2000 a většina z nich, více než 75 %, vykazuje špatnou energetickou účinnost. Monika Štěpánová zmínila také současné často používané heslo za strany Komise i odborníků k tomu, jak s úsporami na lokální úrovni začít: sklízet tzv. Low-hanging fruit. Tento výraz se často používá v souvislosti s efektivitou, a znamená, že by se měly nejprve využít jednoduché a dostupné příležitosti, než se pustíme do složitějších a časově podstatně náročnějších kroků.

Prvním řečníkem byl Václav Šebek ze společnosti SEVEN, The Energy Efficiency Center, který mluvil zejména o legislativě týkající se energetických úspor a energetické účinnosti budov. Zdůraznil, že klíčové evropské směrnice přinesou v nejbližší době i do místní úrovně povinnost zmapování energetické situace každé obce či města, je tedy potřeba tomu přizpůsobit svůj energetický management a strategické plány.

Radim Kohoutek ze společnosti DS Energy Consulting, s. r. o., vysvětloval, jaké možnosti máte při ovlivňování nákladů a emisí u investičních projektů, a především hovořil o možnostech a dosažitelných zkušenostech s realizací EPC projektů, tedy projektů s garantovanými úsporami i projektů Performance Design and Build.

Mezinárodní spolupráce v oblasti energetiky

V bloku o Česko – německém energetickém fóru mluvili organizátoři této velmi zajímavé a potřebné akce Zuzana Rennerová, legislativní expertka, a senátor Jiří Vosecký. Fórum se týká možnosti změny Green Dealu. Jan Sechter, předseda Dopravní sekce Hospodářské komory k tomu říká, že změna Green Dealu je závislá na většině v Evropském parlamentu. Ten je zatím pod vlivem nejsilnější frakce EPP, v Německu ji reprezentují CDU a CSU. Pokud se nám podaří najít s nimi společnou řeč, můžeme změnu provést. První energetické fórum ukázalo, že máme s německou stranou řadu společných výhod k současnému Green Dealu a máme v úmyslu ho společně změnit.

Páteční dopolední blok pokračoval přednáškou zástupce Národní rozvojové banky Čestmíra Hrdinky, který popsal řadu finančních nástrojů a možností financování pro města a obce. Představil i program Elena, společný nástroj Evropské investiční banky a evropské komise v rámci programu Invest EU Advisory hub.

Posledním vystupujícím tohoto bloku byl Tomáš Voříšek, opět ze společnosti SEVEN, The Energy Efficiency Center. Zdůraznil, že nás čeká obrovská změna v systému využití energií zejména s důrazem na obnovitelné zdroje. Na příkladu Litovle nebo některých pražských objektů ukázal možnosti, které přináší nejen inovativní technologie, ale i změna v přemýšlení. A to nejen ze strany samospráv, ale i v přemýšlení dodavatelů energií, kteří se musí přizpůsobit přechodu od pevných paliv nebo zemního plynu na nové možnosti, jako je např. odpadní teplo, fotovoltaika či bioplyn využívaný čistíčkami odpadních vod.

9 konference energetiky a odpadového hospodářství

Edukace a úspory

Po krátké pauze konference navázala na téma Edukace a úspory. Mikrofonu se ujal Štěpán Chalupa, předseda Komory obnovitelných zdrojů energie. Jeho přednáška se týkala zejména mýtů a pověr, které se často váží k realizaci energetických úspor. Jedním ze základních mýtů je podle něj nesprávný předpoklad, že ČR nemá dostatečné zdroje obnovitelných zdrojů.

Dalším vystupujícím byl Jan Denmark ze společnosti Flowbox, který mluvil na téma správného hospodáře v oblasti komunální energetiky a jak důležitá jsou energetická data. Z dotazníku, který zaslali obcím, získali řadu relevantních informací, např. že chybí odborníci na energetiku a co chybí nejvíce, jsou právě data měření a analýz. Ta vám mohou ukázat, kde můžete optimalizovat celé své energetické hospodářství.

Praktické workshopy

Následující hodina byla věnována praktickým workshopům, při kterých přítomní mohli diskutovat jak o svých plánovaných projektech, tak i o jednotlivých otázkách spojených s úsporou energie. Jakub Med z ERÚ debatoval na téma energetických společenství, Matyáš Exner z ČEZ ESCO vedl workshop o EPC projektech, komunitní energetiky a FVE a také elektromobility a konečně odpadům a zejména odpočtu DPH se věnoval workshop Martiny Filipové a Evy Drimlové z EKOKOMu.

Z workshopu Martiny Filipové a Evy Drimlové z EKOKOMu.

Děkujeme všem našim PARTNERŮM, bez kterých by se tato akce nemohla konat.

- Skupina ČEZ
- Asekol
- EKO-KOM
- Vodafone Business Česká republika
- ELT Management Company Czech Republic (Elتما)
- EG.D, člen skupiny E.ON
- Metrostav DIZ
- Flowbox
- Českomoravská komoditní burza Kladno
- Muniopolis
- Národní rozvojová banka

Za mediální podporu děkujeme redakci našeho zpravodaje INS a časopisu Ministerstva vnitra Veřejná správa. Poděkovat je třeba i za pomoc při přípravě doprovodného programu, a to Kongresovému centru Praha a Pražské vodohospodářské společnosti.

Prohlídka Ústřední čističky odpadních vod Praha

Oba dny konference byly okořeny komentovanými prohlídkami – ve čtvrtek Kongresového centra Praha na Vyšehradě a v pátek Ústřední čističky odpadních vod v Praze na Císařském ostrově.

Prezentace přednášejících najdete na webu www.smocr.cz.

Ing. Alexandra Kocková, tiskový zástupce Svazu
redakčně upraveno

Z konference energetiky a odpadového hospodářství 17. a 18. října 2024 v Praze

Co přináší novela zákona o obcích ve vztahu ke společenství obcí?

Do legislativního procesu cestou poslaneckého návrhu je připravena **novela zákona 128/2000 Sb., o obcích**, která navrhuje **posílení kompetencí společenství obcí** a rozšiřuje tak možnosti meziobecní spolupráce při výkonu určitých agend na dobrovolné bázi, shodnou-li se na tom členské obce společenství obcí.

Jaké nové kompetence pro společenství obcí novela navrhuje?

- **Společenství obcí bude moci vykonávat působnost vlastním jménem**, tj. bude považováno za **orgán veřejné moci**.
- **Rozšíření možnosti sdílení personálních kapacit** – vytvoření Kanceláře Společenství obcí, jejíž personálních kapacit budou moci využít členské obce.
- **Společenství obcí bude oprávněno zřídit obecní policii** s totožným rozsahem působnosti a pravomocemi, jako je tomu u stávajících obecních policií, přičemž obecní policie nebude působit na území členských obcí, které si ponechaly svou obecní policii nebo této služby nebudou chtít využívat.
- **Obce budou moci přenést na společenství obcí výkon veřejného opatrovnictví**.
- **Společenství obcí bude moci vytvořit plán dopravní obslužnosti**.
- **Strategie rozvoje zpracovaná společenstvím obcí pro dané území bude provázána se systémem strategií regionálního rozvoje** vedle strategií ČR a krajů.
- V případě, kdy bude společenství vykonávat přímo svým jménem nějakou agendu přenesené působnosti (např. zmíněné veřejné opatrovnictví), **obdrží příspěvek na výkon státní správy** v patřičné hodnotě, jako by agendu vykonávala samotná obec. **Bude možné ze státního rozpočtu udělit příspěvek na činnost samotnému společenství**, tak aby se posílila finanční schopnost společenství zajišťovat určité služby pro své členy.
- Dále novela navrhuje **úpravu některých aspektů činnosti samospráv, které usnadní jejich fungování**, jako je flexibilita při nastavování pravidel pro noční klid či umožnění projednávat věc ve správním řízení distančně a další legislativně-technické změny.

Posílení postavení společenství obcí podrobněji

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s územními partnery připravilo novelu zákonů, která povede především k dalšímu posílení postavení společenství obcí. ZÁKLADNÍM ÚČELEM PŘEDKLÁDANÉHO NÁVRHU ZÁKONA JE ROZŠÍŘIT PŮSOBNOST INSTITUTU SPOLEČENSTVÍ OBCÍ. Společenství obcí by tak na základě tohoto zákona mělo představovat daleko atraktivnější entitu dobrovolné strategické meziobecní spolupráce, přičemž potřeba posilování spolupráce vychází jak ze strany svazků obcí a již existujících společenství obcí, tak i z řady doporučení mezinárodních organizací (např. OECD) i poradních orgánů vlády.

Oproti v současnosti zaznívajícím doporučením a názorům o povinném slučování obcí předložený návrh jednoznačně preferuje dobrovolnou strategickou spolupráci obcí v přirozeném prostředí funkčních mikroregionů, které odpovídají správním obvodům obcí s rozšířenou působností.

V souvislosti s prezentací tohoto institutu v území a vzniku již řady společenství obcí vzešla ze strany obcí a svazků poptávka po rozšíření fakultativních kompetencí společenství obcí. Návrh obsahuje především poptávanou kompetenci umožňující zřídit společnou obecní policii. Návrh současně připravuje společenství obcí pro výkon přenesené působnosti v souvislosti s poptávkou obcí realizovat prostřednictvím společenství obcí výkon veřejného opatrovnictví.

Co je záměrem legislativního ukotvení společenství obcí

Ministerstvo vnitra je zodpovědné za koordinaci veřejné správy v ČR a za nastá-

vení systému místní správy. V kontextu platné strategie Klientsky orientovaná veřejná správa je základní snahou vytvářet místa služeb veřejné správy s ohledem na poptávku obyvatel a jeho územní/prostorové preference. Jde o to minimalizovat jak dopravní náklady, tak i časové ztráty na straně obyvatelstva. Snahou MV je, aby se správní (administrativní) jednotky pokud možno překrývaly s funkčními mikroregiony, vytvářenými právě především vyjížděnou či dojížděnou obyvatelstva za prací, do škol, za službami. V tomto směru byly provedeny i podrobné analýzy prostorového chování obyvatelstva s cílem podpořit lokalizaci úřadů tam, kde se občané během dne zpravidla vyskytují. Na případné významné změny ve směru vyjížděky MV průběžně reaguje ve spolupráci s příslušnými obcemi úpravou správních hranic. Na základě analýzy prostorové mobility založené na datech mobilních operátorů se ukazuje, že základní objektivně identifikovatelnou vrstvou je mikroregionální struktura, která odpovídá soustavě správních obvodů ORP (respektive

v minulosti byla využita pro tvorbu těchto správních obvodů).

Tato přirozeně formovaná vrstva, která však i v hlubší minulosti byla využívána pro výkon státní správy či samosprávy (malé okresy), se ukazuje jako dlouhodobě nosná. V tomto směru se potvrdil dlouhodobý směr MV tuto úroveň etablovat coby jednu ze základních úrovní výkonu veřejné správy. Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů, ji pak vedle obcí a krajů označuje za základní úroveň správního členění. Ostatní územní správní obvody by se jí měly přizpůsobit ve smyslu skladebnosti.

Vedle výkonu státní správy (přenesený výkon vykonávaný ORP) je toto území díky své velikosti a přirozené vnitřní skladebnosti vhodné k realizaci společných nadobecních úkolů spojených se zajištěním veřejných služeb v gesci obcí a ke společnému postupu při rozvoji území. To je důvodem, proč jsou společenství obcí

etablována právě v těchto územích a proč jim je zákonem svěřováno, coby jediným subjektům v ČR, zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území. Za tímto účelem společenství obcí zpracovává strategii rozvoje společenství obcí. Strategii rozvoje společenství obcí schvaluje shromáždění starostů třípětinovou většinou všech svých členů (§ 53a odst. 2, zákona o obcích).

Společenství obcí, coby veřejnoprávní korporace, tak na rozdíl od jiných aktérů sdružuje nositele, kteří disponují jak zákonnými rolemi v dané oblasti, což umožňuje společný postup při plánování kapacit, tak i faktické zajišťování veřejných služeb a realizaci konkrétních rozvojových opatření.

Základní navržené změny

Posílení právního postavení společenství obcí

Podle stávající právní úpravy je společenství obcí zvláštním druhem dobrovolného svazku obcí a dosud, navzdory nenaplněnému § 53a odst. 4, nemá žádné vrchnostenské kompetence, které by vykonávalo vlastním jménem. Návrhem bude umožněno společenstvím obcí zřídit společnou obecní policii, ale podstatou navržené změny je v obecné rovině umožnit společenství obcí vykonávat určité kompetence vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, tedy umožnit realizovat předpoklad § 53a odst. 4. Tj. úprava umožní vytvořit podmínky k naplnění již současné právní úpravy.

Dosud obce mohou v rámci společenství realizovat činnosti v samostatné působ-

nosti a společenství obcí využívat jako podpůrnou strukturu pro výkon přenesené působnosti. **Touto novelou společenství získá postavení orgánu veřejné moci, který vlastním jménem bude moci na základě zvláštních zákonů vykonávat i státní správu nebo další činnosti. Společenství obcí však i po této změně zůstane z hlediska právní formy nadále dobrovolným svazkem obcí.**

Společenství obcí navrhovanými změnami získá postavení orgánu veřejné moci a jako takové bude zapsáno v základním registru agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností.

Organizační posílení společenství obcí

Aby mohly zvláštní právní předpisy svěřit společenství obcí určité kompetence, je třeba zajistit náležité organizační zázemí pro jejich výkon. Proto se v zákoně o obcích navrhuje doplnit úpravu orgánů společenství obcí, a to především zřízením kanceláře společenství obcí představující administrativní kapacitu společenství.

Úkoly kanceláře společenství obcí mohou (vedle úkolů případně výslovně kanceláři společenství obcí svěřených zákonem) jednak vyplývat ze stanov společenství obcí, jednak mohou být kanceláři ukládány jinými orgány společenství obcí. Stanoví se také, že kancelář společenství obcí provádí úkony ve správním řízení nebo jiné úkony správního orgánu, pokud zákon stanoví, že tyto úkony provádí společenství obcí, ale sám výslovně neurčí, který orgán společenství je k nim příslušný. Zaměstnanec společenství obcí podílejíci se na výkonu působnosti svěřené zákonem nebo na základě zákona společen-

ství obcí pak bude mít výslovně postavení úředníka územního samosprávného celku. Kancelář společenství obcí by však měla organizačně zastřešit i další zaměstnance společenství obcí; v jejím čele bude stát vedoucí.

V čele kanceláře společenství obcí stojí vedoucí kanceláře společenství obcí, který vůči ostatním zaměstnancům společenství obcí plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele, jestliže jiný zákon nestanoví jinak (tak je tomu např. v případě zaměstnanců zařazených do obecní policie, pokud ji společenství obcí jako svůj orgán zřizuje, vůči nimž obsahuje zákon o obecní policii speciální právní úpravu).

Úprava v podstatě reaguje na současný stav, kdy funkční víceúčelové svazky mají k dispozici zaměstnance často sdružené v kanceláři. V kontextu vzorové metodiky MV pro společenství obcí se jedná o evoluci postavení manažera společenství obcí, který by byl po přijetí novely nahrazen vedoucím kanceláře.

Společná obecní policie

Novela umožní zavedení možnosti, aby společenství obcí zřídilo společnou obecní policii pro ty své členské obce, které budou mít o tento typ spolupráce zájem (a které nebudou mít vlastní obecní policii či nebudou využívat na základě veřejnoprávní smlouvy obecní policii jiné obce). Pokud společenství obcí zřídí společnou obecní policii, bude i ona orgánem společenství obcí.

Změna odměňování

V rámci novely zákoníku práce se v zájmu rovnosti odměňování (ve vztahu k za-

GObec

mapy na klíč

INTERNETOVÝ MAPOVÝ SERVER

nabídka pro členy SMO ČR

- moderní, plně internetová aplikace
- on-line katastr přes WSDP dálkový přístup
- 50 typů pasportů, mobilní sběr dat
- správa hrobových míst s částí pro veřejnost
- hlášení závad přes mobilní zařízení
- datová podpora, školení, hot-line
- 10 let provozu, 600 zákazníků po celé ČR

kompatibilita s JDTM ČR, služba EDITORA

rk@gplus.cz
www.gobec.cz
608 077 074

městnancům obcí vykonávajícím stejné činnosti) zavede, že zaměstnanci společenství obcí budou odměňováni platem, nikoli mzdou, jako je tomu u běžných dobrovolných svazků obcí.

Dozor a kontrola

Novela navrhuje upravit i otázku nadřízeného správního orgánu a kontroly, přičemž jsou v maximální míře zachovávány principy týkající se obcí – tedy nadřízeným správním orgánem vůči orgánu společenství obcí bude krajský úřad, který též bude vykonávat kontrolu výkonu státní správy společenstvím obcí, zatímco výkon ostatních činností (ekvivalent samostatné působnosti obcí) bude kontrolovat Ministerstvo vnitra, nestanoví-li zvláštní právní předpisy upravující dané činnosti výslovně jinak.

Finanční hlediska

Ve finanční oblasti se navrhuje upravit příspěvek na výkon státní správy a příspěvek na činnost. Příspěvek na výkon státní správy obdrží společenství obcí pouze v případě, že bude vykonávat státní správu, přičemž se bude jednat o ekvivalent

příspěvku poskytovaného za výkon přenesené působnosti územním samosprávným celkům.

Příspěvek na činnost by měl sloužit k pokrytí některých nákladů spojených s činností společenství obcí v souvislosti se zajištěním základních funkcí společenství obcí v oblasti koordinace veřejných služeb a zajištění výkonu správy. Podrobnosti stanovení výše obou příspěvků a nároků na ně budou stanoveny na každý rok v zákoně o státním rozpočtu.

Výše uvedené příspěvky je skutečně nutno chápat pouze jako příspěvky k financování společenství obcí. S ohledem na dobrovolný charakter společenství obcí bude i nadále financování společenství obcí založeno na využívání vlastních zdrojů, tj. z členských příspěvků a vlastního hospodaření svazků.

Rozšíření dalších kompetencí společenství obcí ve zvláštních zákonech

V návaznosti na § 53a odst. 4 zákona o obcích, který předpokládá, že zvláštní zákon může svěřit společenství obcí i výkon čin-

ností nad rámec vlastní spolupráce obcí a koordinace rozvoje jejich území, se navrhuje:

- a) zavedení možnosti, aby společenství obcí mohlo být kontaktním místem veřejné správy (CzechPOINT);
- b) využití společenství obcí jako platformy při plánování veřejné dopravy, neboť společenství obcí bude moci pro členské obce pořizovat společný plán dopravní obslužnosti území.

Lze zmínit, že nezávisle na nynějším návrhu zákona se výhledově předpokládá zapojení společenství obcí i do zajišťování veřejného opatrovnictví, k čemuž tento návrh vytváří předpoklady.

Uvedené agendy nebudou pro společenství obcí povinné. Zda je společenství obcí bude vykonávat a dané služby členským obcím poskytovat, bude na rozhodnutí shromáždění starostů a na dohodě s členskými obcemi. Je možné, že některé služby mohou využívat i jen některé členské obce.

Ing. Marek Jetmar, Ph.D.

Ministerstvo vnitra

s využitím důvodové zprávy k novele

eltma

Recyklace pneumatik má smysl.

- 1 Díky recyklaci pneumatik přispějete k ochraně životního prostředí i spokojenosti obyvatel.
- 2 Odevzdání pneumatik koncové uživatele nic nestojí a navíc celý proces likvidace je ekologický.
- 3 Nabízíme velkou sběrnou síť po celé zemi. Jsme transparentní i spolehliví a hlavně chceme obcím pomoci, aby nebyly ekonomicky a personálně zatížené sběrem ve sběrných dvorech.

Zajímá vás více o naší organizaci a recyklování pneumatik? Navštivte naše webové stránky www.eltma.cz

Transformace DSO Broumovsko: Jak vzniká společenství obcí

Na Broumovsku vzniká první společenství obcí v Královéhradeckém kraji, které si klade za cíl posílení spolupráce a zajištění rozvoje regionu. S transformací dobrovolného svazku obcí se otevírá cesta ke snížení administrativy a zlepšení služeb. Na to, proč se pro transformaci rozhodli a na čem chtějí členské obce společně pracovat, jsme se zeptali starosty Božanova pana KARLA REJCHRTA.

Mohl byste nám na úvod představit DSO Broumovsko?

DSO Broumovsko se nachází v Broumovském výběžku na hranicích s Polskou republikou. Tvoří ho tři města a jedenáct obcí regionu ORP Broumov. Broumovsko oplývá řadou kulturních a přírodních krás, jako je Broumovský klášter nebo všem dobře známé Adršpašské skály či Broumovské stěny. Za jednu z výhod v našem území považujeme stejné územní hranice dobrovolného svazku, ORP Broumov a MAS Broumovsko+.

Jaké jsou hlavní cíle a aktivity DSO Broumovsko?

Naše DSO vzniklo přibližně před 25 až 30 lety za účelem plynofikace. Časem jsme začali rozšiřovat oblasti spolupráce. Například pomáháme členským obcím s administrativou týkající se dotací a věnujeme se také společným projektům.

Proč jste se rozhodli pro transformaci na společenství obcí?

Těch důvodů je více. Jednak je to protíváha proti snahám o slučování obcí, dále se

tu otevírá možnost větší spolupráce obcí v našem regionu. Broumovsko se potýká s hospodářským a sociálním znevýhodněním a lepší spoluprací bychom rádi zvrátili tento vývojový trend. Region také dlouhodobě bojuje s úbytkem obyvatel a odchodem mladých lidí do větších měst, čemuž bychom rádi zabránili. Je proto nutné spolupracovat na rozvoji Broumovska a především zajistit služby tak, aby zde lidé zůstávali.

Jaké požadavky bylo nutné splnit pro zapsání společenství obcí do rejstříku svazků?

Nejdříve bylo zapotřebí schválit usnesení o transformaci DSO na společenství obcí v zastupitelstvu všech členských obcí minimálně ve 3/5 obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, a to včetně návrhu nových stanov. Diskusi o transformaci jsme začali přibližně před rokem. Všechna zastupitelstva členských obcí transformaci DSO schválila a následně jsme na řádném zasedání členské schůze DSO schválili transformaci DSO Broumovsko na Společenství obcí Broumovsko.

Karel Rejchrt

Všechny tyto dokumenty společně s žádostí o transformaci DSO na společenství obcí jsme odeslali k registraci na Krajský úřad Královéhradeckého kraje, kde nyní čekají na schválení.

Využili jste služeb regionálního ambasadora, které iniciovalo Ministerstvo vnitra?

Těchto služeb jsme při transformaci nevyužili. Dostal jsem však nabídku, abych se sám stal ambasadorem, a tuto možnost jsem se rozhodl využít. Budu tedy objíždět obce a motivovat je k zakládání společenství obcí v jejich regionu.

Jaké změny očekáváte a co si od transformace slibujete?

Ze začátku neočekáváme velké změny. Postupně bychom spíše rádi navázali na současný stav a pokračovali v rozvoji poskytovaných služeb. Od transformace si slibujeme především snížení administrativní zátěže starostů tak, aby mohli věnovat více času rozvoji území. Jedná se například

o aktivity, které každá obec řeší pouze jednou za rok. Již nyní máme kancelář, která pomáhá členským obcím s dotacemi, přípravou vyhlášek a dalšími potřebami.

Jakým oblastem veřejné správy se bude společenství obcí věnovat?

Půjde o dotační poradenství, zaměřené jak na společné projekty v území, tak i na individuální projekty jednotlivých obcí. Vítejme také možnost zřízení opatrovníka u společenství obcí a další možnosti sdílení povinností, které obce zajišťují v rámci jak přenesené, tak i samostatné působnosti. Vše bude záležet na požadavcích jednotlivých obcí. Je třeba zdůraznit, že o rozsahu a činnostech vykonávaných společenstvím obcí budou vždy rozhodovat členské obce.

Co budete chtít zlepšit ve vašem regionu?

Chceme se zaměřit na koordinaci v oblasti odpadového hospodářství, které je v současnosti finančně nákladné. Rádi bychom se zaměřili na rozvoj sportovních aktivit pro mládež v regionu Broumova, v neposlední řadě půjde také o udržitelnost cestovního ruchu. Některé oblasti jsou nyní příliš zatížené turismem, takže bychom chtěli lidi směřovat i do méně vytižených oblastí. K tomu je však nutné pracovat na zajištění souvisejících služeb.

za rozhovor děkují
Monika Štěpánová a Jan Vaculík
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů

Ve Francii je každá z více než 34 tisíc obcí součástí svazku

V září proběhla online výměna zkušeností a inspirace mezi zástupci francouzských a českých samospráv k tématu metropolitní meziobecní spolupráce. Setkání přineslo zajímavé informace k vývoji i současnosti metropolitní spolupráce ve Francii, k rozdělení pravomocí a financování činnosti svazků.

V úvodu výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková uvedla, že toto setkání navazuje na dřívější spolupráci a proběhlá jednání. **Pro Českou republiku je Francie v metropolitní spolupráci inspirací a její výhodou je, že v této oblasti může navázat na dlouholetý vývoj.** V ČR nyní probíhá velmi živá debata o meziobecní spolupráci, připravují se související zákony a řada obcí se nově za-

pojuje do společenství obcí. K tématu promluvil rovněž zástupce Česko-francouzské obchodní komory Michal Macko s tím, že komora aktivně napomáhá přenosu zkušeností prostřednictvím výměn zástupců škol, podnikatelů či politiků. Zmínil také situaci některých regionů – například Moravskoslezský kraj či francouzský region Lotrinsko – které mají podobný historický vývoj a ob-

dobné problémy v současnosti. Velmi toto setkání ocenil a přivítal možnost vzájemné inspirace.

Místopředseda Svazu a primátor Olomouce Miroslav Žbánek vyzdvihl přínos výměny zkušeností v situaci, kdy veřejná správa v ČR je na půli cesty své transformace. **Nyní je nutno hledat zejména optimální**

rozdělení rolí jednotlivých aktérů v území – obcí, krajů či subjektů meziobecní spolupráce tak, aby nebyla veškerá tíha na přirozeném centru dané oblasti a zároveň aby i další jádrová města v území měla své jasné role a kompetence. Podle něj je zároveň tato debata v kontextu současného vývoje kohezní politiky více než aktuální.

Za francouzskou stranu přivítal účastníky Christophe Moreux, výkonný ředitel Aso-

ciace francouzských samospráv při CEMR, který zdůraznil význam spolupráce se SMO ČR v kontextu evropské spolupráce. Představil Constance De Pelichy, poslankyni a bývalou starostku, podle níž **Francie nemá žádný zázračný univerzální recept na úspěch v metropolitní spolupráci, ale může se opřít o dlouholetý vývoj a zkušenosti v této oblasti. Zásadní jsou podle ní zkušenosti lidí z praxe meziobecní spolupráce a jasné funkční rozdělení kompetencí v území.** Je-li ve svazku napří-

klad 100 a více obcí, je obtížnější toto společenství řídit a společně rozhodovat.

Historický vývoj je základem dnešní fungující spolupráce

K tématu metropolitní spolupráce Christophe Moreux uvedl, že **ve Francii první svazky obcí vznikaly již na konci 19. století**, kdy se některé služby začaly řešit v rámci spolupráce obcí (např. elektřina, voda, doprava). Obce nebyly schopny si tyto služby samy financovat, proto vytvářely tak zvané syndikáty. Postupně během 20. století vznikaly nové služby a činnosti a s nimi vznikl i nový typ svazků obcí, který byl již spíše politický než technický. Hlavní rozdíl mezi těmito dvěma druhy svazků je ve způsobu financování: původní (technické) svazky byly financovány především z příspěvků členských obcí; novější (politické) svazky jsou financovány z více zdrojů – například z daní či dotací od státu, ale také prostřednictvím investic do projektů. Oblasti, které řeší metropolitní svazky, jsou obecně v souladu s politikami EU: hospodářský rozvoj, vytváření zón hospodářské činnosti, rozvoj podnikání, veřejná doprava, ochrana ŽP či nakládání s odpady, klimatická politika. I z tohoto důvodu se většina fondů ve Francii zaměřuje na svazky, nikoliv na samotné obce. **Zákon, který ve Francii ukládá povinnost všem obcím být členem svazku obcí (tzv. intercommunalité), byl přijat v roce 1999 a je známý jako Chevènementův zákon.** Tento

zákon zavedl různé formy meziobecní spolupráce, které pomáhají obcím efektivněji spravovat své zdroje a služby. V rámci tohoto zákona je každá z více než 34 000 obcí ve Francii povinna být členem jednoho z typů těchto meziobecních sdružení a **celé území Francie je pokryto svazky v rámci meziobecní spolupráce.**

Jean-Claude Dardelet, místopředseda metropolitní oblasti Toulouse, **přirovnal fungování metropolitních oblastí k Evropské unii: nacházejí se zde větší i menší obce a města, potkávají se rozdílné podmínky, potřeby i názory a je nutno dojít ke společné dohodě či kompromisu.** Kromě metropolitní rady, která se schází cca každé 3 měsíce, funguje rovněž rada starostů všech

členských obcí, kteří se schází častěji. Metropole Toulouse je s rozpočtem 2 miliard EUR čtvrtá největší ve Francii, disponuje 14 000 zaměstnanci a má samostatné i sdílené kompetence, mezi které patří například doprava, ekonomický rozvoj, zásobování vodou, odpadové hospodářství, kultura, cestovní ruch. V otázce stanovení velikosti metropolitní oblasti to ve Francii funguje tak, že shodnou-li se zapojené municipality na určité velikosti, stát to následně schválí. Neshodnou-li se, stát do tohoto procesu vstoupí prostřednictvím prefekta a stanoví optimální velikost metropolitní oblasti. Ve Francii je 13 regionů; v některém z nich není žádná metropole, v jiném je jich více a v tomto případě se metropole snaží spolupracovat, nekonkurovat si a dobře spolu komunikovat.

Financování řeší jednotlivé francouzské regiony samostatně dle svých potřeb

Evropské fondy ve Francii neřídí stát, ale jednotlivé regiony. Není zde tedy jednotný systém „shora“ pro práci s fondy EU, ale každý z regionů si tyto záležitosti rozhoduje a řeší samostatně. Metropolitní oblasti si v jednotlivých tematických oblastech vytváří strategie, na něž jsou pak navázány finance – v oblasti klimatu se například jedná o finance směřující do dopravních opatření, odpadového hospodářství, renovace či zateplení budov apod. Regiony se také samostatně rozhodnou, zda budou či nebudou využívat integrované nástroje (ITI). Práce s fondy se pak vyvíjí v závislosti na rozhodnutí a potřebách regionů.

Určité znepokojení v současné době přináší snižování objemu evropských prostředků směřujících do rozvoje území. Větší objem financí jde často do národní úrovně či k podnikům, prostředky pro rozvoj území a samosprávy se spíše snižují. I to je důvod pro vzájemnou spolupráci asociací samospráv a společný postup na evropské úrovni tak, aby byla podpořena meziobecní spolupráce a vyvážený rozvoj území.

Inspirativní podněty z tohoto jednání budou vzneseny také při příležitosti dalších jednání v rámci Rady evropských měst a regionů (CEMR).

*Ing. Barbora Láničková
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů*

Česko-rakouská inspirace v oblasti financování obcí

V září se zástupci vedení Svazu setkali s generálním sekretářem Svazu rakouských samospráv (Osterreichischer Gemeindebund) Walterem Leissem. Setkání navázalo na nedávnou návštěvu výkonné ředitelky Svazu Radky Vladykové na Letních hovozech starostů v Bad Aussee, kde bylo právě financování obcí jedním z nejpalčivějších témat.

Systém financování obcí v Rakousku

Na úvod jednání představil Walter Leiss systém financování samospráv v Rakousku. Proces přerozdělování finančních prostředků z federální úrovně na spolkové země a obce v Rakousku probíhá prostřednictvím systému zvaného fiskální federalismus. Rakousko má centrální daňový systém, kde jsou hlavními zdroji daňových příjmů daně z příjmu, DPH, spotřební daně a další centrální daně. Tyto příjmy jsou

vybírány na federální úrovni a zákon o finančním vyrovnání (Finanz-Ausgleichsgesetz) následně upravuje, jakým způsobem se rozdělují tyto centrální daňové příjmy mezi federální úroveň, spolkové země a obce. Zákon zohledňuje různé faktory, jako je počet obyvatel, ekonomická výkonnost regionů a další kritéria, a je vyjednáván každé 4 roky, ale může se to stát i dříve, pokud nastane nějaká neočekávaná situace, jako tomu bylo například v období pandemie covidu.

Shromážděné prostředky jsou podle zákona následně rozděleny mezi spolkovou vládu a jednotlivé spolkové země. Z rozpočtu spolkových zemí se určité procento přerozděluje dále na obce. Tento proces se také řídí pevnými kvótami podle velikosti obce, počtu obyvatel nebo specifických potřeb, např. rozvoj infrastruktury nebo veřejných služeb. Kromě centrálního financování mají obce v Rakousku k dispozici vlastní zdroje příjmů, například místní daně (např. pozemková daň) a poplatky (např. za parkování nebo komunální služ-

by). Důležitým zdrojem příjmů je také komunální daň, které věnoval Walter Leiss ve svém vystoupení větší pozornost.

Komunální daň v Rakousku

Komunální daň v Rakousku je povinný poplatek, který musí odvádět firmy na financování obcí, ve kterých sídlí jejich zaměstnanci. Daň byla zavedena v roce 1994 jako náhrada za dřívější daň z podnikání a je upravena zákonem o komunální dani. Její výpočet vychází z celkové mzdové sumy zaměstnanců v daném podniku a činí **3 % z hrubé mzdové sumy**, což znamená, že do základu daně se zahrnují všechny mzdy podléhající dani z příjmu, včetně mimořádných plateb, jako jsou například vánoční a dovolenkové prémie. Povinnost platit tuto daň se vztahuje na všechny firmy, které zaměstnávají pracovníky v Rakousku. Zahrnuje to nejen komerční firmy, ale také samostatně výdělečně činné osoby, svobodná povolání a veřejné instituce. Daň je vybírána od podniků, které mají provozovny v jednotlivých obcích, což znamená, že příjmy z této daně plynou do rozpočtu obcí, kde jsou pracovní místa umístěna. Určité organizace, například neziskové spolky nebo náboženské organizace, jsou od této daně osvobozeny. **Komunální daň je klíčovým nástro-**

jem k posílení finanční stability rakouských obcí a zajišťuje, že mají dostatečné prostředky k plnění svých úkolů, ovšem v případě, že v obci sídlí firmy či jejich provozovny.

Jaká je aktuální finanční situace rakouských samospráv?

V opatřeních na federální úrovni byla v Rakousku od začátku roku 2023 zrušena tzv. studená progres, daňové sazby jsou nyní indexovány podle inflace, což sice pomáhá udržet stabilní daňové zatížení, nicméně následkem je také snížení příjmů pro obce. Ty se dříve zvyšovaly díky vyšším výběrům daní právě v rámci studené progres. Rakouské obce čelí z mnoha důvodů v nadcházejících letech zhoršující se finanční situaci. Podle projekcí bude do roku 2026 rozdíl mezi příjmy a výdaji obcí představovat schodek ve výši 2,6 miliardy euro. Inflace totiž zvyšuje náklady na personál, běžné provozní výdaje obcí, rostoucí ceny stavebních prací. Stále rostou také úrokové sazby, což navyšuje náklady na obsluhu dluhu.

Walter Leiss, generální sekretář Svazu rakouských obcí

V důsledku těchto faktorů prokazatelně vzrostou výdaje rakouských obcí o 7 až 8 %. Na druhé straně příjmy obcí rostou pouze velmi pomalu, konkrétně pouze o 3 až 4 %. Výsledkem je, že nůžky mezi příjmy a výdaji se dále otevírají a rozpočtová nerovnováha obcí narůstá.

Vedle centrálního financování, které pokrývá asi 40 % příjmů obcí, existují i v Rakousku příjmy z odvodů obcím: pozemková daň, poplatek za parkování, lázeňský poplatek, za využívání komunálních pozemků atd. Pozemková daň je zásadní: V Rakousku je to celkem cca 700 mil. euro ročně. Už řadu let však nebyla tato daň zvyšována, proto se nyní diskutuje o jejím zvýšení. Zatím se nepodařilo najít shodu, ale diskuse pokračují, je totiž třeba hledat další finanční zdroje pro obce. Situace je totiž taková, že obce, kterým konstantně ubývají obyvatelé, dnes nejsou schopny financovat svůj běžný provoz. Zvláště obtížné je to pro obce, které mají pouze příjmy bez většího podílu komunální daně. Finanční situace zásadně mění to, zda

v místě sídlí jedna či více prosperujících firem. Například v oblasti severní dálnice se nyní usídluje hodně firem i obyvatel, je tam i celkově lepší infrastruktura. Příjmy obcí z této daně tedy zásadně závisí také na tom, jaká infrastruktura v místě existuje.

Co tedy znamená komunální daň ve svém důsledku?

V současném systému Rakouska tak profitují především ty rakouské obce, v nichž sídlí firmy či poskytovatelé služeb. Je zřejmé a je předmětem dlouhotrvajících diskusí, že **určitá míra přerozdělení by byla nutná a potřebná**. Rakouský svaz obcí se dlouhodobě snaží navrhnout následující řešení: Obce, kde sídlí firmy, by si určitou výhodu mohly ponechat; například by si 50 % ponechaly a 50 % by se přerozdělilo ostatním obcím dle počtu obyvatel. Tento model však nyní není prosaditelný a není ani ochota ke změnám či diskusím. Žádné z aktuálních sídel firem nechce přijít o část stávajících příjmů, ze-

jména se to týká měst, kde sídlí firmy či jejich provozovny. Součástí komunální daně z výnosu firem je také daň z dividend u finančních domů. Tato daň je vyplácena bez ohledu na to, kde mají tyto banky své další pobočky, místu, kde sídlí mateřská společnost, což jsou hlavně Vídeň a Linec. Kromě velkých měst jsou i menší obce v okolí Vídně velmi bohaté ve srovnání s jinými regiony.

V reakci na diskuzi v České republice, kde je potřeba výrazněji posílit motivaci obcí k podpoře lokální ekonomiky, tak Walter Leiss rozhodně doporučuje už od začátku nastavit takový systém, ze kterého budou profitovat i ty obce, kde žádné firmy nesídlí.

Předseda Svazu rakouských obcí Walter Leiss se v letošním roce také zúčastní finanční konference Svazu, kde bude dále sdílet zkušenosti s financováním obcí v Rakousku.

*Mgr. Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů*

Estonsko se vydalo cestou slučování obcí: Jaké mají doposud zkušenosti?

Dne 2. října 2024 se v estonském městě Tartu uskutečnilo setkání mezi SMO ČR a Asociací estonských měst a obcí (AECM). Diskutovalo se o situaci místních samospráv, o dopadu demografie na odlehlá území a především o nedávné administrativní reformě. Jednání probíhalo na místě v Tartu i online a účastnili se jí zástupci samospráv obou zemí.

Na schůzce, která se konala v estonském Tartu a zároveň online prostřednictvím platformy Microsoft Teams, se sešli zástupci měst a obcí z České republiky a Es-

tonska, aby si vyměnili zkušenosti týkající se lokální správy a výzev spojených s administrativními reformami. Setkání vedl Miroslav Žbánek, primátor Olomouce

a místopředseda SMO ČR, a Radka Vladková, výkonná ředitelka SMO ČR. Z estonské strany se účastnili Katrin Rajamäe z Asociace estonských měst a obcí a Ker-

tu Vuks, vedoucí oddělení územního plánování města Tartu a bývalá zástupkyně starosty obce Elva. Diskuse se zaměřily na možnosti zlepšení veřejných služeb, financování místních komunit a úskalí sloučení menších obcí s většími celky.

Estonská reforma

Reforma veřejné správy v Estonsku byla zahájena v roce 2016 **zákonem o správních reformě**, jehož cílem bylo konsolidovat mnoho malých a neefektivních místních samospráv. Před reformou existovalo v celé zemi **213 obcí**. Mnohé z těchto obcí byly příliš malé na to, aby mohly poskytovat efektivní veřejné služby, což vedlo k vysokým administrativním nákladům a snížené investiční kapacitě těchto obcí.

Před reformou měla polovina místních samospráv méně než 2 000 obyvatel a více než 80 % méně než 5 000 obyvatel. Demografický vývoj, včetně stárnutí populace, postupně zvyšoval potřebu poskytovat sociální služby. Naopak podíl obyvatel v produktivním věku se snižoval, zejména v menších a venkovských obcích. Podle statistické prognózy vývoje počtu obyvatel Estonska by se do roku 2030 počet obyvatel v některých odlehlých oblastech nebo obcích, kterým hrozí, že se stanou odlehlými, snížil o 38 %. Podíl starších osob by se zvýšil z 22 % na 28 % (Statistický úřad Estonska, Estonská populační prognóza 2040).

První velká vlna konsolidace proběhla v letech 2016–2017, kdy se počet obcí snížil z 213 na **79**. Cílem této redukce bylo dosáhnout úspor z rozsahu, zlepšit místní správu a zvýšit kvalitu veřejných služeb tím, že obce musely mít alespoň **5 000 obyvatel**. Klíčovým kritériem pro obce bylo sice minimálně 5 000 obyvatel, doporučená velikost byla ale 11 000 obyvatel. Všechny obecní rady musely do konce roku 2016 rozhodnout, zda se zapojí do sloučení. Slučování by mělo větším obcím lépe rozdělovat zdroje a poskytovat specializovanější služby a zároveň omezit duplicitní administrativní funkce.

V následujících letech pokračovalo další zpřesňování a úpravy, přičemž reformy se protáhly až do roku 2024. Do té doby Estonsko plně integrovalo digitální služby do své

veřejné správy, což pomohlo dosáhnout **2 % úspory HDP ročně** díky vyšší efektivitě. Pokračující reformy navíc přinesly zlepšení v oblasti veřejné dopravy a místní demokracie, přičemž došlo ke snížení počtu volených úředníků, aby se dále zefektivnila správa. Kromě toho se Estonsko stalo světovým lídrem v oblasti **e-governmentu** a téměř **99 % veřejných služeb je k dispozici online**, což občanům umožňuje nepřetržitý přístup. Tato digitální transformace hrála klíčovou roli během pandemie covid-19, protože veřejné služby zůstaly dostupné i v době, kdy byly fyzické úřady zavřené. Zaměření Estonska na digitální infrastrukturu také zásadním způsobem přispělo k úspěšné realizaci reformy veřejné správy.

Případová studie obce Elva

Elva byla na jednání prezentována jako jedním z příkladů, kde reforma byla úspěšně implementována. Elva, město s historickými vazbami na okolní venkovské obce, byla před reformou samostatným městem o rozloze 9,9 km² s 5 743 obyvateli. Sloučila se s pěti dalšími obcemi – Rõngu (164,2 km²; 2 744 obyvatel), Puhja (167,5 km²; 2 249 obyvatel), Rannu (158,0 km²; 1 554 obyvatel), Konguta (107,6 km²; 1 415 obyvatel) a Palupera (42,0 km²; 537 obyvatel). Ke vznikající sloučené obci přistoupila také vesnice Puka s přibližně 450 obyvateli. Celkem tedy vznikla obec o rozloze přesahující **650 km²**.

Sloučení v tomto případě nebylo pouze administrativním krokem, bylo motivováno také historickými a sociálními vazbami. Všechny obce sdílely podobné problémy,

například pokles obyvatelstva a nízkou kvalitu veřejných služeb. Město Elva navíc již před sloučením sloužilo jako regionální centrum pro vzdělávání, zdravotní péči a další služby. Díky těmto předchozím zkušenostem s regionální spoluprací bylo sloučení právě tohoto celku přirozeným krokem.

Doporučení a lekce z reformy

Proces reformy stále probíhá a je ještě příliš brzy na vyhodnocení dlouhodobých dopadů i dlouhodobé finanční efektivity. Již teď však poskytl několik poznatků, které estonští kolegové sdíleli s delegací Svazu. Zapojení státu do koordinace a financování reformy bylo zásadní. Reformní koordinátoři a konzultanti, placení státem, pomáhali jednotlivým obcím překonat technické a organizační výzvy spojené se sloučením. Úspěch reformy byl také podmíněn politickou vůlí, což vyžadovalo, aby se místní politické vedení shodlo na sloučení a strategii dalšího rozvoje. Stát motivoval obce finančně, například prostřednictvím příspěvků pro sloučené obce a záruk pro zvolená obecní vedení, která tak po určitou dobu nepřišla o svá místa. Tento přístup pomohl zmírnit případné politické a sociální napětí.

Klíčovým faktorem byla rovněž komunikace s obyvateli. Bylo nutné zapojit občany a vysvětlit jim, proč je reforma potřebná a jaké změny přinese. Budování důvěry bylo nezbytné pro zajištění dlouhodobé podpory a udržení stability v nově vzniklých obcích. V případě Elvy pomohly

dohody mezi obcemi snížit napětí ohledně budoucího vývoje, i když některé potřebné změny byly kvůli těmto dohodám na několik let „zmrazeny“. Pro zachování identity jednotlivých obcí a posílení lokálního společenství se estonským kolegům zatím osvědčuje pokračování v pořádání tradičních místních akcí a také vytváření nových tradic v nově sloučených obcích.

A jaké výsledky zatím reforma přináší?

Deklarovaným cílem bylo především zlepšit kvalitu veřejných služeb, zvýšit konkurenceschopnost regionů a zajistit, aby obce byly schopné efektivně plnit své úkoly. Zda a jakým způsobem se tento předpoklad splní, ukáže v případě Estonska teprve čas. Administrativní reforma v Estonsku a zejména proces slučování obcí, jako v případě Elvy, je totiž nepochybně také velmi emotivním procesem. Aktuální situace v některých sloučených obcích ukazuje, že obyvatelé se mohou cítit odpojení od politického dění a mají menší vliv na rozhodování o dění v jejich bezprostředním okolí. To zmínili hostitelé na příkladu dobrovolných rad, které mohou vytvořit jednotlivé sloučené obce a takto participovat na dění: poté, co někteří jejich členové zjistili, že mají pouze omezený vliv na rozhodování, tyto rady opouštějí. Pocit ztráty místní identity a přístupu k vedení obce je jednou z největších výzev, kterým se musí nově sloučené obce postavit.

Během diskusí v rámci reformy například starosta obce Božanov Karel Rejchrt vznesl dotaz na organizaci a financování připojených obcí. Bylo potvrzeno, že připojené obce jsou financovány z celkového rozpočtu nově vzniklého města, ke kterému byly připojeny, ale nemají vlastní rozpočet. Mohou sice žádat o finanční prostředky z centrálního rozpočtu, finance jsou pak přerozdělovány na jednotlivé akce a iniciativy v původních místních komunitách. Nicméně i zde se projevuje určitý pocit nerovnováhy, kdy obyvatelé nechápou, proč se investuje do některých připojených částí, a ne rovnoměrně do všech. Další otázky se týkaly poklesu nabídky místních služeb, jako jsou obchody a restaurace, nebo poklesu škol. Estonští zástupci potvrdili, že v některých případech byly menší školy zavřeny, k zásadnímu poklesu vybavenosti jiných služeb podle nich nedošlo. Zajímavé je také zachování původních názvů sportovních a fotbalových klubů, které si ponechaly svou identitu i po sloučení.

V případě Elvy, kde se původně uvažovalo o samostatnosti, nakonec rozhodnutí, včetně referenda, vedlo ke spojení s okolními obcemi. I přesto, že emoce spojené se sloučením se poměrně rychle uklidnily, je stále nutné pokračovat v aktivní komunikaci s obyvateli. Vysvětlení investičních záměrů a spravedlivé přerozdělování finančních prostředků je klíčové pro udržení důvěry a soudržnosti mezi jednotlivými částmi obce.

Dodejme

Čeští zástupci na místě i online se zájmem vyslechli estonskou zkušenost, toto i v České republice aktuální téma je třeba sledovat – důvody i zkušenosti s realizací, a také krátkodobé i dlouhodobé dopady. Jak zdůraznil místopředseda Svazu Miroslav Žbánek, regionální rozložení i celková situace Estonska je jen velmi málo srovnatelná s Českou republikou, také dané podmínky pro podobnou reformu v obou zemích, jako je úroveň digitalizace či politická shoda na budoucím regionálním uspořádání, se aktuálně nedají srovnat. Jakákoliv zásadnější reforma veřejné správy v České republice by s sebou v současné době přinesla řadu vedlejších negativních efektů, jako je demotivace a snížení rozvoje v některých připojených obcích, a při zohlednění všech nákladů a tohoto ne-rozvoje nemusí k úsporám vůbec dojít. Miroslav Žbánek jednání shrnuje slovy: „*Jak ukazují zahraniční studie, pozitivní finanční dopad nelze u dosavadních reform vždy prokázat, a to ani v zemích s jednodušší strukturou, a na vyhodnocení nedávné estonské reformy je také ještě brzy. Česká republika se proto aktuálně vydává cestou podpory společenství obcí a posílené finančně efektivní meziobecní spolupráce na bázi dobrovolnosti.*“

Mgr. Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů

Spolupráce měst a obcí je klíčem k efektivnímu rozvoji a úsporám

Spolupráce mezi městy a obcemi není jen o sdílení zdrojů, ale také o hledání cest, jak zajistit kvalitní služby pro obyvatele a udržitelnost veřejných financí. V rámci společného jednání se na tom v říjnu shodli zástupci představenstva Svazu a Zdrženia miest a obcí Slovenska (ZMOS). Diskutovali o aktuálních výzvách a příležitostech pro samosprávy v oblastech meziobecní spolupráce, odpadového hospodářství či přípravy nového programového období. Velmi cenná byla vzájemná výměna zkušeností z praxe fungování samospráv v obou zemích.

Meziobecní spolupráce: nejen úspory z rozsahu, ale i kvalita služeb a možnosti investovat

Jak zmínil předseda ZMOS a primátor města Partizánske Jozef Božík, na Slovensku je nyní aktuálně v pilotní fázi projekt zavádění center sdílených služeb. Tato iniciativa zahrnuje 23 lokalit a je zaměřena na zajištění efektivního využití prostředků, pracovníků a kancelářského vybavení. Díky podpoře z fondů Evropské unie tak mají obce možnost posílit své rozvojové plány. To je důležité zejména pro menší obce, které často čelí problémům při zajišťování dostatečných finančních prostředků na investice a bojují také s nedostatkem personálních kapacit. Podle Branislava Trégera, místopředsedy ZMOS a primátora města Liptovský Hrádok, je při spolupráci obcí kromě úspor z rozsahu zcela zásadní také kvalita poskytovaných služeb. **Meziobecní spolupráce je na Slovensku vnímána nejen z pohledu možných úspor, ale především jako příležitost k investicím.**

Dobře nastavený systém odpadového hospodářství je k nezaplacení

Odpadové hospodářství je velmi aktuálním tématem v obou zemích. Místopředseda Svazu Pavel Drahovzal v úvodu zmínil povinnost vytřídit určité procento odpadu a také probíhající diskusi k systému zálohování. V této souvislosti byl zmíněn příklad z praxe ze Slovenska, kde zavedení zálohovacího systému na PET lahve a plechovky přineslo výrazné zlepšení v čistotě veřejných prostranství. Například ve městě Partizánske dosáhli vrácení 92 % obalů zpět k dalšímu využití, což přispělo nejen ke zlepšení životního prostředí, ale i k úsporám v nakládání s odpady. Město má vlastní odpadovou společnost (technické služby města) a spolupracuje s firmami, které uvádí obaly na trh. Podle zástupců ZMOS nemělo zálohování na Slovensku negativní efekt v podobě zvýšení cen v obchodech. Zkušenosti tak ukazují, že dobře navržené zálohovací systémy mo-

hou přinést zlepšení bez negativního dopadu na maloobchod či růst cen.

Zástupci obou asociací diskutovali také o financování, konkrétně o daňových sazbách u specifických nemovitostí. Například pro rekreační objekty či podnikatelské areály je možné stanovit speciální sazbu daně, z níž pak obci plynou příjmy. Místopředseda Svazu Zdeněk Pištora také uvedl, že probíhají jednání o tom, aby celní správa mohla pro obce vymáhat pohledávky vůči různým subjektům, které řádně neplatí a neplní své povinnosti.

Mezinárodní spolupráce a příprava na programové období po roce 2028

K oblasti mezinárodní spolupráce a budoucího rozvoje samospráv uvedla místopředsedkyně Svazu pro evropské záležitosti Kamila Bláhová, že Svaz prosazuje zachování kohezní politiky a spolu se zástupci z dalších států podpořil související pozici na evropské úrovni. Zástupci slo-

venského sdružení vyjádřili zájem o prohloubení vztahů se Svazem a zdůraznili postavení ZMOS na Slovensku jakožto respektovaného partnera. Zmínili možnost spolupráce v roce 2025 s cílem posílit vzájemné vztahy obou asociací i partnerství českých a slovenských samospráv.

Závěrem

Z jednání je zřejmé, že budoucnost úspěšného rozvoje obcí spočívá v jejich schopnosti spolupracovat nejen na národní úrovni, ale i v mezinárodním kontextu. Sdílení služeb, efektivní nakládání s odpady a správné nastavení daňových příjmů jsou jen některé z nástrojů, které mohou samosprávy využít k zajištění udržitelného rozvoje. V těchto i dalších ohledech si mají asociace samospráv ČR a Slovenska co říci a mohou se navzájem obohatit o zkušenosti z praxe a cenné informace.

*Ing. Barbora Láničková
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů*

Jaroslav Zámečník, primátor Liberce, Karel Rejchrt, starosta Božanova, Zdeněk Pištora, starosta Poustoloprt, Monika Štěpánová z Kanceláře Svazu, Jozef Božík, předseda ZMOS a primátor města Partizánske, Kamila Bláhová, starostka Litvínova, Pavel Drahovzal, starosta Velkého Oseku, Zuzana Špačeková, ústřední ředitelka Kanceláře ZMOS, Branislav Tréger, místopředseda ZMOS a primátor města Liptovský Hrádok

Výhody pro veřejný sektor

Využijte nadstandardní péči, speciální ceny a další benefity.

- Dvouletá záruka na produkty.
- Platba na fakturu se splatností.
 - Objednávky na míru.
- Možnost vlastního obchodníka.
 - Pronájem produktů.
- Přehledná nákupní historie i faktury.

Více na alza.cz/verejny-sektor

Honzík dělá první krůčky i díky vám

Na začátku října spustil Svaz měst a obcí zbrusu novou platformu PASMO s virtuálním asistentem Honzíkem, jehož pomyslný mozek pohání umělá inteligence. Testování se účastní zatím vybraná města a obce, ale brzy ho zpřístupníme dalším zájemcům.

Myšlenka celé platformy PASMO – Profesionální Aliance Spojenců Měst a Obcí – byla představena členům na letošních krajských setkáních. Hlavní myšlenkou bylo a stále je rozšířit a zlepšit servis, který SMO ČR poskytuje svým členům, a to s využitím umělé inteligence, která se za poslední roky propjala do řady oblastí našeho každodenního života.

„Momentální testovací fáze je postavena především na virtuálním asistentovi Honzíkovi z dílny Born Digital, kteří pracovali například také na vývoji známého George pro Českou spořitelnu. My se pak staráme o prostředí, přes které k Honzíkovi uživatelé přistupují a časem tak bude celá platforma získávat díky vzájemnému propojení další funkce a Honzík nové znalosti. S nimi vám pak dokáže pomoci v celé řadě situací, ve kterých se vedení měst a obcí může ocitnout,“ říká k první fázi projektu Martin Haushalter z Urbanica.ai, který se podílí na přípravě celého online prostředí miejasmo.cz.

Honzík v tuto chvíli dokáže testujícím uživatelům poradit například ohledně Stanov Svazu, dohledat věci v Příručce člena zastupitelstva nebo třeba odpovědět na otázky k výstavbě dostupného bydlení ve vaší obci.

Chtěli byste si vyzkoušet, jak to celé funguje?

Není nic snazšího. Po načtení internetové stránky www.miejasmo.cz ve vašem prohlížeči se vám objeví nabídka, ze které se můžete dále registrovat

a rozšířit řady našich testerů, nebo se stát garantem některého z témat a Honzíka spolu s našimi odborníky naučit to, co ze své praxe dobře znáte. Ten díky tomu pak dokáže poradit i těm, kteří takové zkušenosti ze starostovny ještě nemají.

PASMO nebude ale jen obrovská znalostní báze norem, příkladů dobré praxe, ale také katalog vámi ověřených dodavatelů. Ať už budete ve své obci plánovat cokoli od nákupu papíru, přes pořízení laviček, výkopy až po stavbu nové radnice, zpravidla má už někdo z našich členů dobré nebo naopak špatné zkušenosti s různými dodavateli. No jo, ale jak zjistíte, koho se zeptat? Buď budete muset zapátrat, a nebo se v dalších fázích vývoje jednoduše zeptáte Honzíka, který bude shromažďovat pozitivní reference od vašich kolegyní starostek a kolegů starostů a dokáže vám tak doporučit skutečně prověřené dodavatele, které můžete pak bez obav oslovit v rámci výběrového řízení a poptat.

I k tomu bude v budoucnu platforma PASMO určena. Podtrženo a sečteno, na základě zpětné vazby od vás všech připravujeme řešení, které vám dokáže v mnohých situacích vytrhnout trn z paty a nebo vás přinejmenším nasměrovat v dalším postupu, když budete ve své práci potřebovat řešit problém. A jak všichni víme, řešení problémů je v samosprávě denní chléb nás všech.

Martin Haushalter
Urbanica.ai

Dům pro seniory v centru obce? Jde to

O úspěšném projektu výstavby domu pro seniory včetně sociálních bytů se s námi podělil starosta obce Chotěvice VLADIMÍR LUKEŠ. Do jejich obce se na něj jezdí dívat nejen zástupci samospráv z širokého okolí, ale i ministerští úředníci, kteří podle něj připravují nové podmínky podobné výstavby.

Povedlo se – od myšlenky k realizaci

První myšlenka postavit v obci dům s pečovatelskou službou vznikla v roce 2010, a to požadavkem od našich občanů v důchodovém věku, kteří už nezvládají se starat o vlastní nemovitost nebo o velký byt a nechtějí opustit obec a zbytek života strávit někde v domově důchodců v jiném prostředí.

Vlastní výstavba se oddálila z důvodů výstavby centrální kanalizace, výstavby chodníků a povodně 2013. Zahájení stavby začalo koncem roku 2020 a dokončení pak proběhlo v sedmém měsíci roku 2022. Dům o dvanácti bytových jednotkách je postaven v centru obce, kde je všechno, co občan potřebuje (úřad, pošta, prodejna potravin a dostupnost veřejné dopravy).

V přízemí vzniklo osm bytových jednotek pro důchodce a sociálně slabé občany. Byty jsou bezbariérové o výměře 38 m², sklá-

dají se z chodby, prostorné koupelny a obývací kuchyně. V patře vznikly čtyři byty pro nájemce, kde je výměra bytů stejná, 74 m², dále společná prostorná chodba a společné prostory v přízemí a patře. Před domem u bytů v přízemí je umístěno venkovní posezení a všude kolem chodníky, které navazují na velké parkoviště a příjezdovou komunikaci.

Z fondu Ministerstva pro místní rozvoj obec dostala dotaci na byty v přízemí 4 800 000 Kč a od kraje na komunikace 960 000 Kč. Celkové náklady na kompletní stavbu činily 26 092 685 Kč. Po odečtení dotací obec zaplatila ze svých finančních zdrojů 20 332 685 Kč. Po dvouletém provozu užívání stavby náklady na provoz a bydlení, co se týče energií, nejsou vysoké, všichni nájemci jak s bydlením, tak s náklady na bydlení jsou spokojeni.

Vladimír Lukeš
starosta obce Chotěvice

Máte zajímavé projekty z evropských peněz?

Česká tisková kancelář, konkrétně její divize speciálních projektů ČTK Connect, bude v období podzim 2024 až jaro 2025 vybírat a vyhodnocovat nejzajímavější tuzemské projekty, na které finančně přispěje Evropská unie. Stane se tak v rámci plnění grantu Veřejná debata o evropských fondech, který vysoutěžila ČTK Connect na základě zadání Evropské komise.

„Toto zadání je součástí pravidelných zakázek, vypsaných vždy na konkrétní dobu období sedmiletého finančního plánu EU,“ upřesňuje garant projektu manažer spe-

ciálních projektů ČTK Connect Igor Záruha.

Ve výše zmíněném období bude ČTK Connect spolu se Zastoupením Evropské ko-

ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ

mise v ČR, Svazem měst a obcí ČR a Hospodářskou komorou ČR mapovat, třídit a hodnotit zajímavé počiny napříč republikou, které spolufinancovaly fondy EU. Podmínkou je, aby šlo o už hotové záměry nebo těsně před dokončením, aby spada-

ly do programového období 2021–2027 a aby byl zřejmý jejich smysl a přínos pro daný kraj, město či obec.

„Takových projektů je po republice spousta, bohužel se o nich neví. Touto cestou je chceme dostat do povědomí veřejnosti a na jejich příkladech motivovat i ty, kdo s čerpáním evropských dotací váhají, nebo si na procesy s nimi spojené netroufají,“ říká výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková.

Informace o projektech bude ČTK Connect, kromě zmíněných partnerů,

sbírat i z databází domácích ministerstev (řídících orgánů), stejně jako ze statistik Evropské komise. Některé z těchto počinů natočí štáby agentury, dalším se dostane publicity formou odvysílání videí (natočených pro ministerstva)

na veřejných debatách o unijních fondech v regionech, zbylé se stanou součástí pečlivé evidence.

Upřesnění jednotlivých kategorií, včetně termínů diskuzí v regionech, budou následovat.

Slavnostní vyhlášení výsledků včetně předání cen je v plánu v květnu 2025. Dotazy a případné tipy můžete zasílat na adresu zaruba@ctk.cz.

Igor Záruba
ČTK Connect

Sociální pohřby v Sokolově

Povinnost zajistit takzvaný sociální pohřeb má každá obec v republice. Sokolov se ale výrazně odlišuje od ostatních svým přístupem. Na většině míst se totiž tyto pohřby provádějí formou žehu a následného vsypu popela pod náhrobek. Sokolov, možná jako jediné město v republice, organizuje tyto pohřby i s obřadem a knězem. Tuto tradici zavedla v roce 2019 tehdejší starostka a současná místostarostka Renata Oulehlová.

Obřady, které se v Sokolově konají jednou ročně, se slouží v průměru pro 30 zemřelých. Zpravidla se nejedná o lidi bez domova, jak by se mohlo na první pohled zdát. Většina zesnulých jsou lidé, kteří prožili poslední roky svého života sami. „Není výjimkou ani to, že blízká rodina odmítne zajistit pohřeb a o poslední rozloučení se zemřelým nestojí. Dvakrát už se nám bohužel stalo i to, že jsme vypravovali pohřeb pro novorozence, o něž rodina neměla zájem a kteří dokonce neměli ani jména,“ uvedla místostarostka Sokolova Oulehlová.

Sociální pohřeb zajišťuje obec všem, kteří zemřeli na jejím území a kterým nikdo jiný do čtyř dnů od oznámení úmrtí pohřbení nesjednal. Většinou sokolovský městský úřad kontaktuje zdejší nemocnici, která následně předá podklady potřebné k zajištění pohřbu. Než se přistoupí ke zpopelnění zesnulého, musí se úřad nejprve pokusit dohledat členy blízké rodiny, často ve spolupráci s nemocnicí, dalšími obcemi, případně i policií. Pokud se žádná blízká osoba, která by byla ochotná pohřeb zajistit, nenajde, přechází povinnost zajištění pohřbu na město. To obnáší objednání pohřbu u pohřební služby, přihlášení se do dědického řízení a uložení ostatků do společného hrobu. Stává se, že se o ostatky někdo přihlásí třeba i v rámci dědického řízení. Po zaplacení nákladů na pohřeb ostatky dědicům předá pohřební služba. Po zastavení řízení o pozůstalosti vynaložené náklady zpětně proplácí městu Ministerstvo pro místní rozvoj.

Náklady na vypravení pohřbů během posledních šesti let vzrostly Sokolovu téměř dvojnásobně. Pro představu v roce 2019 se pohybovala cena jednoho sociálního pohřbu kolem 8 000 Kč. Letos město za jeden pohřeb zaplatilo v průměru 14 000 Kč.

MgA. Michal Švarc
pracovník vztahů k veřejnosti
MěÚ Sokolov

z jednání orgánů Svazu

Komise životního prostředí, 3. října 2024, Praha

V rámci říjnového zasedání komise byl řešen, v té době aktuální, stav přípravy zálohování nápojových obalů (vyjádření komise k článku „Reakce AOS na předpokládané zavedení zálohování nápojových obalů“). Komise doporučila informovat vládu o neměnném stanovisku Svazu.

Dále byla řešena otázka sestavení pracovní skupiny k IT systémům

mům AOS (autorizovaná obalová společnost) ke zjednodušení administrativy obcí při vykazování dat v odpadovém hospodářství a rovněž EPR systémy. Velké množství těchto systémů včetně nastavení povinností třídění dle materiálu (nikoliv komodit) je zatěžující. Předně je třeba trvat na řešení textilu a obuvi.

Členům komise byly také sděleny základní informace z legislativní i nelegislativní oblasti životního prostředí včetně uplatněných připomínek v rámci mezirezortních připomínkových řízení.

Cena Architekt obci 2024 míří do Kolína

Nedílnou součástí soutěže Architekt roku, kterou organizuje společnost ABF, je ocenění Architekt obci. Tuto cenu udělují Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Svaz měst a obcí, Česká komora architektů, Asociace pro urbanismus a územní plánování a časopisem Moderní obec.

Cena Architekt obci je udělována architektovi a zároveň obci, tedy spolupracujícím tandemu, který se po několik let soustavně a s respektem věnoval koncepci vystavěného prostředí obce a svým přístupem se významně zasloužil o kvalitní výstavbu. Laureátem ocenění Architekt obci 2024 se stal městský architekt Kolína **David Mateáško**, do finále se probojoval také Kamil Mrva a obec Palkovice.

Spolupráce města Kolína s architektem Davidem Mateáškem představuje ukázkový příklad fungování městského architekta, zahrnující široké spektrum aktivit. Za osm let působení v té-

to roli se zapojil do přípravy strategických i územně plánovacích dokumentů a do konzultací četných stavebních záměrů investovaných městem i soukromými subjekty. Inicioval využívání architektonických soutěží, podílel se na zásadách spolupráce s investory, zasloužil se o přeměnu veřejných prostranství či o sjednocování vybavení parteru města.

Vyzdvihnout je třeba rovněž jeho činnost edukativní, která zahrnuje pravidelné články v městském časopisu, komentované procházky i přednášky. Jak uvádí starosta Michael Kašpar, městský architekt přináší svou práci a invenci městu trvalé hodnoty a zanechává v něm profesionální a nesmazatelný otisk, navíc svou činností přispívá k propagaci města Kolína a pomáhá městu naplňovat vizi krásného města pro spokojený život občanů, což je cíl, na který se soutěž Architekt obci zaměřuje.

Zdroj: www.architektobci.cz

Městský architekt Kolína David Mateáško i architekt Kamil Mrva převzali 30. září 2024 své ocenění na slavnostní večeři v Centru architektury a městského plánování (CAMP) v Praze.

Architektem roku se stal přední český architekt, urbanista a pedagog **prof. Ing. arch. Roman Koucký**. Tato cena je udělována osobě či osobám, které se v uplynulém období pěti let svým přístupem významně zasloužily o architekturu v České republice. Již po šestnácté ji vypsal společnost ABF, a. s., s cílem poukázat na význam a důležitost architektury a jejích tvůrců pro náš život a kulturní rozvoj společnosti.

pozvánka

Zklidňování dopravy a tvorba veřejných prostranství v okolí škol

Pěšky městem, z. s., pořádá seminář zaměřený na zklidňování dopravy a tvorbu veřejných prostranství v okolí škol.
Kdy a kde: 28. 11. 2024, 14:00–18:00, sál České komory architektů, Josefská 34/6, Praha 1.

Seminář je určený odborníkům z oblasti dopravního plánování, územního rozvoje a urbanismu. Přinese doporučení, jak vytvořit správné zadání projektu, provést důkladnou vstupní analýzu a jak v tomto procesu pracovat s dětmi a se školami. Ukážeme také nejčastější problémy, které rodiče vnímají jako bariéry pro samostatné dopravování dětí. Zaměříme se na osvědčené prvky, které snižují riziko dopravních nehod, pomáhají dětem lépe vyhodnotit rizika a dbát na bezpečnost svoji i ostatních

účastníků provozu. Vysvětlíme koncept školní ulice a představíme metody taktického urbanismu jako nástroje pro rychlé a levné testování projektových záměrů.

Co vás čeká?

Účastníci semináře na místě obdrží nově připravenou tištěnou publikaci Průvodce zklidňováním dopravy a tvorbou veřejných prostranství v okolí škol (autor: Pěšky městem z. s. ve spolupráci se Syrový – dopravní ateliér, s. r. o.)

Můžete se těšit na:

- nástroje pro mapování rizik, překážek a bariér,
- doporučení pro dopravní zklidnění okolí škol,
- nejčastější problémové situace a jejich řešení,
- příklady dobré praxe.

Kompletní program najdete na www.peskymestem.cz.

Titul Městská knihovna roku 2024 patří Městské knihovně T. G. Masaryka v Šumperku

V soutěži Městská knihovna roku získala první místo **Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk** z Olomouckého kraje. Druhé místo patří **Regionální knihovně Karviná** z Moravskoslezského kraje a třetí místo **Městské knihovně Rožnov pod Radhoštěm** ze Zlínského kraje.

Soutěž vyhlašuje Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, záštitu jí pravidelně uděluje Svaz měst a obcí. Cílem soutěže je ocenit nejlepší české knihovny, které jsou provozovány či zřizovány městy, a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění veřejných knihovnických a informačních služeb. Na toto ocenění bylo nominováno 10 knihoven. Výsledky byly i letos vyhlášeny v Zrcadlové kapli Klementina, a to 10. října 2024.

zdroj – Roman Muchka, archiv NK ČR

Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk (Olomoucký kraj)

Knihovna po mnoha stěhováních dnes sídlí v bývalé budově Masarykovy školy. Kromě základních knihovnických a informačních služeb zajišťuje také kulturní, vzdělávací a společenské akce pro všechny věkové skupiny nejen města Šumperka, ale také pro knihovny svého regionu. Akce jsou pořádány zejména na podporu čtenářství, propagaci regionálních tvůrců a komunitní spolupráci obyvatel. Pořádá rovněž vlastní jedinečné akce – podzimní literární a filmový festival „Město čte knihu“, letní literární festival „Kniha v lázni“, vzdělávací semináře a cykly přednášek,

autorská čtení a besedy, koncerty i výstavy. Součástí knihovny je Dvůrek, kde probíhají venkovní akce, koncerty a setkávání. Samozřejmostí je spolupráce knihovny a škol – od nejnižšího věku až po střední školy. Kromě toho se knihovna věnuje také handicapovaným spoluobčanům, úzce spolupracuje s Centrem sociálních služeb Pomněnka a Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR. Přeshraniční spolupráce s polskými knihovnami v Nyse a Glucholazech je založena na každoroční výměně kulturních akcí.

Web: <https://knihovnaspk.cz>

Regionální knihovna Karviná (Moravskoslezský kraj)

Regionální knihovna Karviná poskytuje knihovnické a informační služby díky ústřední knihovně a síti poboček v městských částech, a to i lázeňským hostům a návštěvníkům města. Její součástí je Městské informační centrum s antikvariátem a Filmový klub, který přináší výběr kvalitních filmů. Výstavy a vernisáže umělců a výtvarníků probíhají v Galerii města Karviné, která je také organizační složkou knihovny. Bohatá je kulturní i vzdělávací činnost knihovny – organizuje celostátní knihovnický seminář Profese knihovník, vzdělává zaměstnance svého regionu, spolupracuje s českými i polskými školami a organizacemi. Každoročně organizuje Knižní jarmark, výtvarný plenér, charitativní

akce, setkávání s osobnostmi, koncerty vážné i populární hudby. Knihovna vydává vlastní časopis Sova.

Knihovna se zapojuje nejen do celostátních a přeshraničních akcí, ale také do projektů a aktivit města – při knihovně se schází Mládežnická rada Karviné. Mnohé z těchto akcí jsou realizovány díky vícezdrojovému financování. Vedení knihovny se cíleně zaměřuje i na zaměstnance, a to zaváděním pracovního wellbeingu. V rámci dobrovolnických projektů Evropského sboru solidarity je karvinská knihovna jedinou v ČR, která získala Quality Label – pečeť kvality.

Web: <https://www.rkka.cz>

Zdroj: Marek Běhan a Milan Haluška, archiv Regionální knihovny Karviná, p. o.

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm (Zlínský kraj)

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm se v roce 2023 dočkala rekonstrukce a rozšíření svých prostor. Výsledkem je knihovna, která splňuje vysoké estetické a energetické nároky, má moderní koncept svého uspořádání a reaguje na trendy, kterými se současné knihovnictví ubírá. Dlouhodobě se věnuje rozvoji

svých komunitních aktivit. Vedle celé říše klasických knihovnických služeb nabízí také bohatý kulturní a vzdělávací program. Je knihovnou, která umí pracovat s nejzranitelnější skupinou – se seniory, ale také s dětmi a rodiči.

Web: <https://knir.cz>

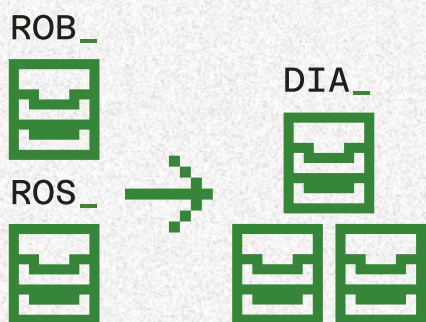
Foto: BoysPlayNice.

Více informací o aktivitách vítězných knihoven najdete na uvedených webových stránkách.

Zdroj: www.skipcr.cz

REGISTR_OBYVATEL_A_REGISTR_OSOB_PŘECHÁZÍ_OD_1._LISTOPADU_2024_POD_DIGITÁLNÍ_A_INFORMAČNÍ_AGENTURU

Od 1. listopadu 2024 přebírá Digitální a informační agentura (DIA) správu a rozvoj registru obyvatel a registru osob od dosavadních gestorů Ministerstva vnitra a Českého statistického úřadu.

DIGITÁLNÍ
A INFORMAČNÍ
AGENTURA

V souladu s postupující digitalizací státní správy a vzhledem ke sjednocování souvisejících agend, přechází kompletní správa, rozvoj a financování ROB, ROS a ROS-IAIS od 1. listopadu 2024 na DIA. DIA tedy bude nově zajišťovat správu těchto systémů, poskytovat metodickou pomoc jejich editorům a uživatelům, bude řešit případné problémy souvisejících s výpisy a výstupy ROS a ROB a také bude poskytovat odborné konzultace. Z webových stránek ČSÚ a MV bude rovněž na stránky DIA přesunuto publikování aktualit, metodických materiálů a otevřených dat. DIA bude řešit také otázky týkající se číselníků ROS a ROB, změn editorských agend nebo schvalování registrací agend souvisejících s těmito systémy v RPP.

ČSÚ, MV i DIA se na předání a převzetí registrů dlouhodobě připravují, aby změnu správy ROS a ROB její uživatelé a editoři ani nezaznamenali. Na hlad-

kém předání agend všechny instituce proto intenzivně spolupracují již od roku 2023. Vybraní zaměstnanci DIA se v ústředí ČSÚ a MV několik měsíců seznamovali se správou obou registrů, přičemž část zaměstnanců, kteří zajišťují správu ROS a ROB, přešla pod DIA. Odkazy na příslušné webové stránky DIA věnované ROS a ROB (<https://szrcr.cz>) jsou zveřejněny taktéž na webu ČSÚ a MV. Dosavadní kontaktní e-mailovou adresu ros@czso.cz nahradí ros@dia.gov.cz a v případně ROB bude kontaktní e-mailová adresa rob@dia.gov.cz.

Pro samotné uživatele registrů se kromě kontaktů na správce a místa, kam se obracet, nic nezmění.

„Za Digitální a informační agenturu bych chtěl poděkovat dosavadním správcům registru osob a registru obyvatel za jejich řízení těchto systémů. Od listopadu přebírá DIA správu těchto registrů, a uděláme vše jak pro jejich bezproblémový chod, tak pro jejich další rozvoj, který je nutný z hlediska neustálého rozšiřování digitálních služeb státu a narůstajícím potřebám občanů,“ uvedl Martin Mesršmíd, ředitel DIA.

Knihovnou roku 2024 je Místní knihovna v Hodicích

10. října 2024 byla v Klementinu udělena také cena Knihovna roku 2024. Stala se jí Místní knihovna v Hodicích. Městská knihovna Chodov si odnesla cenu za realizaci odvážného a inovativního konceptu samoobslužné komunitní knihovny.

Ocenění Knihovna roku uděluje Ministerstvo kultury ČR ve dvou kategoriích, a to v kategorii A: Základní knihovna a B: Významný počín v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb.

Oceněným osobně blahopřál ministr kultury Mgr. Martin Baxa.
zdroj – Roman Muchka, archiv NK ČR

V kategorii Základní knihovna bylo v roce 2024 nominováno 14 knihoven, přičemž jako vítěznou vybrala porota Místní knihovnu v Hodicích. Dalším dvěma knihovnám byl udělen v této kategorii diplom, a to Místní knihovně Ořechov a Místní knihovně v Bohdíkovicích. Na významný informační počín bylo nominováno 12 knihoven. Porota vybrala jednoho vítěze a udělila jeden diplom. Vítězem této kategorie se stala Městská knihovna Chodov za realizaci odvážného a inovativního konceptu samoobslužné komunitní knihovny. Diplom převzala Městská knihovna Nymburk za organizaci mezinárodní odborné konference Bohumil Hrabal neidylický. Přehlížené a ukryté aspekty jeho díla.

Každoročně se při příležitosti vyhlášení Knihovny roku také uděluje ocenění MARK (Mladá/mladá, moudrá/moudrý; aktivní, atraktivní; rozkvétající, rozumná/rozumný; knihovnice/knihovník). Letos se držitelem ocenění MARK stal Bc. Michal Jokeš z Městské knihovny v Praze. Získávat mladé lidi do organizací veřejné služby, jimiž knihovny jsou, není rozhodně snadné a ještě obtížnější je udržet si je. SKIP proto chce každoročně tyto mladé knihovnice a knihovníky zviditelnit a ocenit jejich práci.

Zdroj: www.nkp.cz

Pelhřimov opět zvítězil v soutěži Přívětivý úřad

Pelhřimov zvítězil v devátém ročníku soutěže Přívětivý úřad. Obhájil tak loňské celostátní prvenství v soutěži pro úřady obcí s rozšířenou působností. Na druhém místě jsou **Říčany** a třetí je **Kolín**. Ministerstvo vnitra také opět představilo publikaci s příklady dobré praxe, kterými se mohou inspirovat další obce a města.

Ministerstvo vnitra ocenilo úřady napříč Českou republikou za poskytování nadstandardních služeb či běžných služeb v nadstandardní kvalitě a inovací, které jsou vstřícné občanům a jejich potřebám. Letos se do soutěže přihlásilo 110 obcí s rozšířenou působností a městských částí Prahy.

„Ze sledovaných kritérií i z příkladů v publikaci vidíme, že lidé na radnicích mají skvělé nápady, jak zlepšit přístupnost úřadů občanům i jak zvýšit kvalitu poskytovaných služeb. Jako bývalý starosta jsem také z této soutěže čerpal náměty k realizaci. Tak doufám, že inspirují i další,“ řekl vrchní ředitel sekce veřejné správy Jiří Koubek.

Publikace s příklady dobré praxe je ke stažení na webu Ministerstva vnitra.

Soutěž Přívětivý úřad, jejímž cílem je mapovat a hodnotit stav přívětivosti úřadů vůči občanům, pořádá Ministerstvo vnitra od roku 2016. Sledují se taková kritéria, jako počet úředních hodin, elektronizace agend, zavádění online nástrojů a mobilních aplikací, možnost platit správné poplatky platební kartou, komunikace s občany, přívětivost směrem k zaměstnancům a další, to vše za cílem efektivnější a modernější veřejné správy, která občanům nabídne kvalitní veřejné služby.

Foto a zdroj: Ministerstvo vnitra

